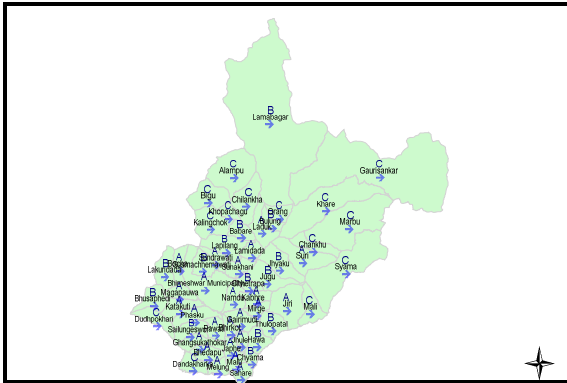

खाद्य सुरक्षा चरण वर्गीकरण नक्सा

अनुमानित खाद्य असुरक्षित जनसंख्या

खाद्य असुरक्षित गा.वि.स. (चरण ३ र ४)	अनुमानित जनसंख्या (चरण ३ र ४)
जेष्ठमासा रहेको कुल जनसंख्या	NA
जिल्लाको कुल जनसंख्या	१८६५५७

स्रोत : जनगणना २०६८

चरण वर्गीकरण सूचकहरू

सूचकहरू	गा.वि.स. समूह		
	A	B	C
प्रभाव परिणाम			
खाद्य उपभोग (खाद्यान्न तथा आहारमा विविधता, खाद्य समृद्ध)	१	१	१
जीविकोपार्जन र निर्वाह पद्धति	१	१	१
तीव्र बाल कुपोषण (६-५९ महिना) - दुबलोपन	१	१	१
उपलब्धता			
वाली १ उत्पादन स्थिति (मकै क, ख र ग)	१	१	१
वाली २ उत्पादन स्थिति (धान क र ख, कोदो ग)	१	१	१
वाली ३ उत्पादन स्थिति (गहुँ क, ख र ग)	१	१	१
घरघुरीहरूमा खाद्यवस्तुको सञ्चिती	१	२	३
प्रमुख बजारमा मुख्य खाद्यवस्तुको सञ्चिती	१	१	१
पहुँच			
चामल, गहुँको पिठो र अन्य मुख्य खाद्य वस्तुहरूको बजार मूल्य	१	१	१
गाविस भित्र र छिमेकी गाविसहरूमा रोजगारीका अवसरहरू	१	१	१
आम्दानी: गैर काष्ठ वन पैदावार, नगदे/उच्च मूल्य वाली र साना व्यवसाय	१	१	१
पशुजन्य आम्दानी: मासु, दुध, अण्डा, माछा, मह	१	१	१
विप्रेषण	१	१	१
उपयोग			
रोगव्याधी र माहामारीका घटनाहरू	१	१	१
खानेपानीको आपूर्ति र सरसफाई	१	१	१
स्थिरता			
जलवायुजन्य जोखिमका घटनाहरू: बाढी, पहिरो, सुखा, हिमपात, अग्निपात र हुरीवलास	१	१	१
विप्रेषण घटनाहरू: मूकम्प, आगजनी	१	१	१
वाहिरि बसाईसराई (अभावबाट प्रेरित)	१	१	१
नागरिक सुरक्षा (सामाजिक हिंसा र बन्द/अवरोध)	१	१	१
समग्र वर्गीकरण	१	१	१
४ महिनाको पूर्वानुमान	▶	▶	▶

खाद्य सुरक्षा / जीविकोपार्जनमा भएको समानताको आधारमा गाविसहरूको समूह बनाइएको छ। हरेक सूचकको वर्गीकरण सन्दर्भ सूचकको परिभाषात्मक मापसंग मेल खाएको आधारमा गरिएको छ।

खाद्य सुरक्षा विवरण

वर्तमान खाद्य सुरक्षा अवस्था
दोलखा जिल्ला यस दोश्रो चोमासिक अनुगमन अवधिमा पनि पहिलो चोमासिक अवधिको जस्तै न्यूनतम खाद्य असुरक्षित अवस्थामा रहेको विभिन्न सूचकहरूको विश्लेषण बाट देखिएको छ। जसको लागि मुख्य भूमिका निर्वाह गर्ने सूचकहरू यस प्रकार रहेका छन् : <ul style="list-style-type: none"> जिल्लाका करिब ८०% घरघुरीहरूले खाद्यान्नको आधारभूत आवश्यकता परिपूर्ति गरिरहेको पाइएको छ। घरघुरीहरूले मकै, कोदो, चामल, दुध, मासु, अण्डा, दाल, आलु र ताजा तरकारीहरू उपभोग गरेको पाइएको छ। स्थानिय स्तरमा संचालनमा रहेका परियोजनाहरू लगायत आन्तरिक पर्यटन व्यावसाय, कृषि मजदुरी, स्थानिय उत्पादन (कृषि तथा पशु)को बेचबिखन गरेर भएको आम्दानीबाट नै जीवन निर्वाह गरिरहेको र यसलाई परम्परा देखी नै अवलम्बन गरि रहेको पाइएको छ। जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालयको तथ्याङ्क अनुसार यो क्षेत्रको ६-५९ महिनाको बच्चाहरूमा तिब्र बाल कुपोषणको अवस्था २% रहेको देखिन्छ। जुन स्वास्थ्य संस्थामा जँचाउन आउने मध्यबाट लिइएको हो। घरघुरीहरूमा धान र कोदो मिश्रित सकेको, रोजगार, विप्रेषण लगायत आन्तरिक पर्यटन, गैर काष्ठ वन पैदावार, स्थानिय उत्पादनको बिक्रिको आम्दानीबाट खरिद गर्न सक्ने क्षमता रहेका कारण खाद्य सञ्चित ४ महिना भन्दा बढी समयका लागि रहेको विश्लेषण गरिएको छ। खुकोट र काठमाडौं दुवै नाकाबाट सामान आई रहेको र इन्धनको मूल्य घटेको कारण बजार भाउ स्थिर रहेको, पक्की तथा काँच सडक संचालनमा रहेको कारण क्षेत्रिय बजार केन्द्रहरू र स्थानिय बजारहरू विच सिधा सम्पर्क रहेको साथै दुबानीको साधन प्रदानमा माझमा पाइएकोले माग अनुसार आपूर्ति भई रहेको छ। यस अवधिमा स्थानिय भवन निर्माण, अपर तामाकोसी जलविद्युत, अन्य साना जलविद्युत लगायत कृषि मजदुरीको कामहरूबाट करिब रु. १ करोड ६४ लाख, कृषि/पशुजन्य उपज, आन्तरिक पर्यटन, रेन्चो टाउट माछा र गैरकाष्ठ वन पैदावारको कारोबारबाट करिब रु. २९ करोड ८७ लाख र विप्रेषण आयबाट करिब रु. २६ करोड आम्दानी भई खाद्य सुरक्षामा सहयोग पुगेको पाइएको छ। छिट्टामै अग्निपात, हिमपात र आगलागी बाहेक अन्य जोखिम तथा खतराजन्य घटनाहरू नघटेको, मानव तथा पशुमा कुनै प्रकारको रोगव्याधिको प्रकोप देखा नपरेको, कुनै प्रकारका बन्द अवरोधका घटनाहरू नघटेको साथै सबै प्रकारका सेवा सुविधाहरू निर्धारित रूपमा संचालनमा रहेको शान्तीपूर्ण अवस्था छ।

खाद्य सुरक्षा पूर्वानुमान

- विदेश जानेको संख्या अधिल्लो बर्ष भन्दा करिब १५%ले बढेकाले विप्रेषणको प्रवाह बढ्ने, निर्माण कार्यमा रोजगार अधिल्लो अवधिको तुलनामा बृद्धि हुने साथै गैर काष्ठ वन पैदावार र पशु तथा कृषिजन्य उत्पादनबाट आम्दानी भई रहने हुनाले आधारभूत खाद्यान्न परिपूर्ति गर्न सहज हुने अनुमान गरिएको छ।
- गहुँ भित्रिने र अन्य आम्दानीको श्रोतहरूबाट राम्रो आम्दानी हुने अपेक्षा गरिएकोले घरघुरी खाद्य सञ्चितामा टेवा पुग्ने।
- खुकोट नाकामा बनेको पक्की पुल संचालनमा रहने हुँदा तराइका बजारसंगको पहुँच सरल रहि बजारमा माग अनुसार आपूर्ति राम्रो रहने अनुमान गरिएको छ। इन्धनको मूल्य अधिल्लो बर्षको भन्दा कम हुने र तराईसंगको रेट छोटो भएकोले खाद्य वस्तुको बजार मूल्य स्थिर रहने अनुमान गरिएको छ।
- अपर तामाकोशी जलविद्युत लगायत अन्य साना जलविद्युत निर्माण कार्य निरन्तर रहनुका साथै हिउँदे आलु, लसुन, अदुवा, बेसार र तरकारीहरूको बिक्रि हुने हुँदा आम्दानीको अवस्था राम्रो हुने अनुमान गरिएको छ। यो अवधिमा सरकारी तथा गैर सरकारी र निजी क्षेत्रको विनियोजित बजेटबाट गरिने निर्माण कार्यको काम उच्च गतिमा हुने हुँदा रोजगारीको आम्दानी बृद्धि हुने र विप्रेषण प्रवाह निर्धारित रहने अनुमान गरिएको छ।
- यस अवधिमा हरीवतास, अग्निपात र आगलागीको क्रेडि संभावना रहेको भएता पनि नियन्त्रणयोग्य रहने अनुमान गरिएको छ। यस अवधिमा बन्द हडताल जस्ता अमानविय गतिविधि नभै अवस्था शान्ती पूर्ण रहने अनुमान गरिएको छ।

खाद्य सुरक्षा चरण वर्गीकरण :

- चरण १. न्यूनतम खाद्य असुरक्षित** - जीविकोपार्जनका पद्धतिहरू (उपायहरू) परिवर्तन नगरेकान घरघुरीहरूले खाद्य र गैर खाद्य आवश्यकताहरू पूर्ण गरिरहेको (जति रहेको) अवस्था। यी घरघुरीहरू आफ्नो सामाजिक, प्राकृतिक तथा आर्थिक क्षमताका कारण विचमान खतरा, प्रकोप, संकट,माहामारी र इन्ध वा हिंसाका कारण हुन सक्ने सानो स्तरका तनावहरू झेल्न सक्ने अवस्थामा हुन्छन्।
- चरण २. मध्यमस्तरिय खाद्य असुरक्षित (नगर्भको अवस्था)** - घरघुरीहरूले परम्परागत निर्वाह पद्धति अपनाएर न्यूनतम खाद्य आवश्यकताहरू परिपूर्ति गर्न सक्ने अवस्था, तर केही आवश्यक गैर खाद्य आवश्यकताका लागि भने यी घरघुरीहरूले पछि परिपूर्ति गर्न नसकिने खाद्यका निर्वाहपद्धतिहरू अपनाएर उक्त आवश्यकता पूर्ण गर्न सकिँदैन।
- चरण ३. उच्चतम खाद्य असुरक्षित (वा संकटको अवस्था)** - घरघुरीहरूमा सर्वाधिक तीव्र कुपोषण वा सो भन्दा माथिल्लो स्तरको कुपोषण निम्त्याउने खाद्य उपभोग अभावको अवस्था; जीविकोपार्जनका साधनहरू द्रुत गतिमा रियाएर (बेचबिखन गरेर) मात्र न्यूनतम खाद्य आवश्यकता परिपूर्ति गर्ने अवस्था जसले घटाउनुपर्छ। यस अवस्थामा इन्धका कारण उच्च स्तरको हिंसा र हिंजडुनमा प्रतिवन्दको सम्भावना हुन्छ। तत्काल कार्यक्रम वा सहयोगको आवश्यकता रहेको अवस्था।
- चरण ४. गम्भीर खाद्य असुरक्षित (वा आपतकालीन अवस्था)** - घरघुरीहरूले जीविकोपार्जनका साधनहरू नगुमाइकन खाद्य तथा गैर खाद्य आवश्यकताहरू परिपूर्ति गर्न नसक्ने अवस्था। यस अवस्थाले अति उच्च स्तरको तीव्र कुपोषणलाई प्रेरित गर्दछ जसले उच्च रोगता र मृत्युदर बढाउनुका साथै औसत आयु घटाउनुपर्छ। यस अवस्थामा इन्धका कारण उच्च स्तरको हिंसा र हिंजडुनमा प्रतिवन्दको सम्भावना हुन्छ। तत्काल कार्यक्रम वा सहयोगको आवश्यकता रहेको अवस्था।
- चरण ५. मानवीय आपतकालीन (सोकिकाल वा शोककारी अवस्था)** - सो क्षेत्रका प्राय सम्पूर्ण घरघुरीहरूमा खाद्यन र अन्य आधारभूत आवश्यकताहरूको घटन र अन्य आधारभूत आवश्यकताहरूको घटन अभावको पुनीतमा हुन्छन् - खतरा, प्रकोप, माहामारी फैलिएको वा पुर्वाधारहरूको विनास र सेवाहरू अवरुद्ध भएको अवस्था। तत्काल मानवीय सहयोगको आवश्यकता।

पूर्वानुमान: सुधार हुने यथावत रहने, बिग्रने

खाद्य सुरक्षा संश्लेषण तालिका

जिल्ला: दोलखा

प्रतिवेदन अवधि : मंसिर-फाल्गुन, २०७१ (Mid Nov'14-Mid March 2015)

पूर्वानुमान अवधि : चैत्र, ०७१-असार, २०७२ (Mid March-Mid July, 2015)

जिल्ला खाद्य सुरक्षा सञ्जालको बैठक मिति : १७ चैत्र, २०७१ (31 March, 2015)

खाद्य सुरक्षा चरण (१, २, ३, ४, ५)	क्लष्टर (A, B, C)	अवस्था विश्लेषण (कृपया मुख्य सूचकहरूबारे उल्लेख गर्नुहोस् : खाद्य उपभोगको स्थिति, जीविकोपार्जन र निर्वाह पद्धति, तीव्र बाल कुपोषणको स्थिति, घरमा अनाजको सञ्चिति, बजारमा खाद्यवस्तुको उपलब्धता, बाध्य बसाइसराईको अवस्था	कारणहरू (कृपया सान्दर्भिक कारणहरू उल्लेख गर्नुहोस् जस्तै: अन्नबालीको उत्पादन स्थिति, कृषिजन्य उपजको बिक्री एवं अन्य स्रोतबाट आम्दानी, प्राकृतिक प्रकोप, बेरोजगारी, मूल्य वृद्धि, नागरिक सुरक्षा आदि)	पूर्वानुमान (↑→↓)	कारणहरू (खाद्य उपभोगको स्थिति, बालीको उत्पादनबाट घरायसी अनाज सञ्चितिमा प्रभाव, बजार पहुँच एवं आपूर्ति, कृषिजन्य उपजको बिक्री वितरणको अवस्था, मानवीय सहयोग, जलवायु जोखिमका घटनाहरूको पूर्वानुमान आदि)	गत चौमासिक अनुगमन अवधिको तुलनामा हाल के परिवर्तन भएको छ ?
१	A	<ul style="list-style-type: none"> * खाद्य उपभोगको अवस्था राम्रो रहेको । * परम्परागत दिगो जीविकोपार्जन अपनाई रहेको । * तिब्र बाल कुपोषण न्यून रहेको । * घरधुरी खाद्य सञ्चिति ४ महिना भन्दा बढीको लागी रहेको । * वजारमा माग अनुसार आपूर्ति भई रहेको । 	<p>करिव ८०% भन्दा बढी घरधुरीहरू आधारभूत खाद्यान्न आवश्यकता परिपूर्ति गर्न सक्षम रहेका, घरधुरीहरूले कोदो, मकै, आलु, चामल, हरियो साग, दाल, दुध, मासु, सुन्तलाजात फलफूलको उपभोग गरिरहेको अवस्था छ। विप्रषण प्रवहा गतसालकै अनुपातमा रहेको, कृषि तथा पशुजन्य लगायत आन्तरिक पर्यटनको आम्दानी बढ्दो क्रममा रहेको, तिब्र बाल कुपोषणको अवस्था २% भन्दा कम रहेको, धान र कोदो भित्रिएको, अपर तामाकोशी लगायत अन्य साना जलविद्युत आयोजना र हिमाली परियोजनाको काम, निजि तथा सरकारी निर्माणको काम जारी रहेको, धान र कोदो भित्रेको, मूल्य स्थिर रहेको, ढुवानी नियमित रहेको पाईएको छ ।</p>	→	<p>घरधुरीहरूले कोदो, मकै, आलु, चामल, हरियो साग, दाल, दुध, मासुको उपभोग गरिरहेको हुनेछन । पशु तथा कृषिजन्य आम्दानी भई रहने, जिल्लाको सरोकारवाला निकायबाट अनुगमन अन्य समयको भन्दा बढाईने र इन्धनको मूल्य घटी रहेकोले मूल्य स्थिर रहने साथै अपर तामाकोशी लगायत साना जलविद्युत आयोजना नियमित रहने, सरकारी / निजि / गैससहरूको काम उच्च गतिमा शुरुवात हुने हुँदा रोजगारी वृद्धि हुने अनुमान गरिएको छ । तेश्रो मुलुक जाने मानिसहरूको संख्यामा वृद्धि भएकोले विप्रषण बढ्ने अनुमान गरिएको छ । धान र कोदो भित्रिने, वजार मूल्य स्थिर रहने, सडकहरू संचालनमा अवरोध नहुने अनुमान गरिएको छ ।</p>	<p>धान र कोदो भित्रेको, विउ आलु, सुन्तलाजात फलफूल, अदुवाको विउ, किबिको बिरुवा विक्रिबाट आम्दानी भएको ।</p>
१	B	<ul style="list-style-type: none"> * खाद्य उपभोगको अवस्था राम्रो रहेको । * राम्रो आम्दानीको साथै परम्परागत दिगो जीविकोपार्जन अपनाई रहेको । * तिब्र बाल कुपोषण न्यून रहेको । * वजारमा माग अनुसार आपूर्ति भई रहेको । * प्रयाप्त आम्दानीको अवसरहरू रहेको । 	<p>करिव ८०% भन्दा बढी घरधुरीहरू आधारभूत खाद्यान्न आवश्यकता परिपूर्ति गर्न सक्षम रहेका, घरधुरीहरूले कोदो, मकै, आलु, चामल, हरियो साग, दाल, दुध, मासु, सुन्तलाजात फलफूलको उपभोग गरिरहेको अवस्था छ। विप्रषण प्रवहा गतसालकै अनुपातमा रहेको, विप्रषण प्रवहा गतसाल भन्दा ९%ले बढेको, कृषि तथा पशुजन्य उपजको आम्दानी बढ्दो क्रममा रहेको, तिब्र बाल कुपोषणको अवस्था २% भन्दा कम रहेको, धान र कोदो भित्रिएको, अपर तामाकोशी लगायत अन्य साना जलविद्युत आयोजना र हिमाली परियोजनाको काम, निजि तथा सरकारी निर्माणको काम जारी रहेको, धान र कोदो भित्रेको, मूल्य स्थिर रहेको, ढुवानी नियमित रहेको पाईएको छ ।</p>	→	<p>घरधुरीहरूले कोदो, मकै, आलु, चामल, हरियो साग, दाल, दुध, मासुको उपभोग गरिरहेको हुनेछन । गहुँ भित्रिने, विप्रषण निरन्तर हुने, पशु तथा कृषिजन्य आम्दानी हुने, खाद्यवस्तुको बजार भाउ स्थिर रहने, अपर तामाकोशी लगायत अन्य साना जलविद्युत आयोजना र हिमाली आयोजनाको काम नियमित रहनुका साथै निजि तथा सरकारी लगायत गैससहरूको निर्माण परियोजनाका कामहरू उच्च गतिमा शुरु हुने हुँदा राजगारीको आम्दानी बढ्ने, सडकहरू संचालनमा रहनाले वजारमा माग अनुसार आपूर्ति भईरहेको हुने अनुमान रहेको छ ।</p>	<p>धान र कोदो भित्रेको, अलैंचि, व्यावसायीक पशु पालन व्यावसाय वाट बढी आम्दानी भएको ।</p>
१	C	<ul style="list-style-type: none"> * खाद्य उपभोगको अवस्था सन्तोषजनक रहेको । * परम्परागत जीविकोपार्जन अपनाई रहेको । * तिब्र बाल कुपोषण न्यून रहेको । * वजारमा माग अनुसार आपूर्ति भई रहेको । * रोजगारी तथा आम्दानीको अवसरहरू राम्रो रहेको । 	<p>घरधुरीहरूले कोदो, मकै, आलु, चामल, हरियो साग, दाल, दुध, मासु, सुन्तलाजात फलफूलको उपभोग गरिरहेको अवस्था छ । विप्रषण प्रवहा गतसालकै अनुपातमा रहेको, विप्रषण प्रवहा गतसाल भन्दा ९%ले बढेको, कृषि तथा पशुजन्य उपज र गैरकाष्ठ वन पैदावरको आम्दानी बढ्दो क्रममा रहेको, तिब्र बाल कुपोषणको अवस्था २% भन्दा कम रहेको, कोदो भित्रिएको, स्थानिय ढुङ्गा खानी, अपर तामाकोशी लगायत अन्य साना जलविद्युत आयोजना र हिमाली परियोजनाको काम, निजि तथा सरकारी निर्माणको काम जारी रहेको, धान र कोदो भित्रेको, मूल्य स्थिर रहेको, ढुवानी नियमित रहेको पाईएको छ ।</p>	→	<p>घरधुरीहरूले कोदो, चामल, हरियो साग, दाल, दुध, मासुको उपभोग गरिरहेको हुनेछन । गहुँ भित्रिने, विप्रषण निरन्तर हुने, पशु तथा कृषिजन्य आम्दानी हुने, खाद्यवस्तुको बजार भाउ स्थिर रहने, अपर तामाकोशी लगायत अन्य साना जलविद्युत आयोजना र हिमाली आयोजनाको काम नियमित रहनुका साथै निजि तथा सरकारी (गा.वि.स./जि.वि.स.) लगायत गैससहरूको निर्माण परियोजनाका कामहरू उच्च गतिमा शुरु हुने हुँदा राजगारीको आम्दानी बढ्ने, सडकहरू संचालनमा रहनाले वजारमा माग अनुसार आपूर्ति भईरहेको हुने अनुमान रहेको छ ।</p>	<p>कोदो र थोरै धान भित्रेको, गैरकाष्ठ वन पैदावर र ढुङ्गा खानीमा काम गरेर आमदानी लिएको ।</p>

खाद्य सुरक्षा विश्लेषण तालिका

जिल्ला : दोलखा

ब्लष्टर : ए

समान खाद्य सुरक्षा स्थिति भएका गा.वि.स.हरू : भि.न.पा. जि.री.न.पा. काँचे, मेल्लुङ, नाम्दु, गैरीमुदी, शहरे, भिरकोट, जफे, मालु, पक्टी, बोच, भेडपु, लादुक, सुन्द्रावती, मागापौवा, सुनखानी, फस्क, मिर्गे, घ्याङ्गमुकाटोकर, सुरी, लामीडाँडा, काटाकुटी, फुले (२२ गा.वि.स. र २ न.पा.)

प्रतिवेदन अवधि : मंसिर-फाल्गुन, २०७१ (Mid Nov' 14-Mid March, 2015)

पूर्वनिर्माण अवधि : चैत्र, ०७१-असार, २०७२ (Mid March-Mid July, 2015)

जिल्ला खाद्य सुरक्षा सञ्जालको बैठक मिति: १७ चैत्र, २०७१ (31 March' 2015)

सन्दर्भ सूचकहरू	सूचनाको स्रोत		विरवसनीयता √=विरवसनीय ?= बुझ्नुपर्छ	टिप्पणी	प्रत्येक सूचकको पूर्वनिर्माण ↑→↓	टिप्पणी	समग्र खाद्य सुरक्षा स्थितिको निर्धारित चरण	जनसंख्या	
	स्रोत	मिति							
खाद्य उपभोग <i>(खाद्यान्न तथा आहारमा विविधता, खाद्य समृद्ध)</i>	८०% भन्दा बढी घरघुरीहरू आहारमूल खाद्यान्न आवश्यकता परिपूर्ती गर्न सक्षम	जि.कु.वि.का. प्रा.का.स. बैठक जि.खा.सु.स. बैठक	१५, चैत्र ०७१ १७, चैत्र ०७१	✓	करिव ८०% भन्दा धेरै घरघुरीहरूले खाद्यान्नको आधारभूत आवश्यकता परिपूर्ति गरिरहेको पाइएको छ। यस अवधिमा घरघुरीहरूले मकै, चामल, कोदो, दुध, मासु, दाल, आलु, मुल्लाजात फलफूल र ताजा तरकारीहरू उपभोग गरेको पाइएको छ।	→	गहुँ भित्रिने, विप्रेषण आईरहने, कृषि र निर्माण कार्यमा रोजगार वृद्धि हुने साथै पशुजन्य उत्पादनबाट आम्दानी भई रहने हुनाले आधारभूत खाद्यान्न परिपूर्ती गर्न सहज हुने अनुमान गरिन्छ। यस अवधिमा घरघुरीहरूले गहुँ, चामल, दुध, मासु, दाल, आलु र ताजा तरकारीहरू उपभोग गरेको हुने अनुमान रहेको छ।		
	६०-८०% घरघुरीहरू आहारमूल खाद्यान्न आवश्यकता परिपूर्ती गर्न सक्षम								
	४०-६०% घरघुरीहरू आहारमूल खाद्यान्न आवश्यकता परिपूर्ती गर्न सक्षम								
	२०-४०% घरघुरीहरू आहारमूल खाद्यान्न आवश्यकता परिपूर्ती गर्न सक्षम								
	<२०% घरघुरीहरू आहारमूल खाद्यान्न आवश्यकता परिपूर्ती गर्न सक्षम, तीव्र खाद्य तथा पोषण असुरक्षाको अवस्था- तत्काल मानवीय सहयोगको आवश्यकता								
जीविकोपार्जन र निर्वाह पद्धति	दीर्घकालीन परम्परागत जीविकोपार्जनमा पद्धतिहरू र साधनहरू- जम्माकराई, ज्यालादारी काम, गैर काष्ठ वन पैदावार र स्थानीय जम्माकराई बेचाबिचन र कर्मचारीको उपभोग	जि.कु.वि.का. प्रा.का.स. बैठक जि.खा.सु.स. बैठक	१५, चैत्र ०७१ १७, चैत्र ०७१	✓	स्थानिय स्तरमा संचालित घर निर्माण, अपर तामाकोसी जलविद्युत, अन्य साना जलविद्युत, हिमालीको सहयोगमा संचालित आयोजना लगायतका निजि/सरकारी/गैरसहकारी लगानीमा संचालित निर्माण परियोजनाहरू तथा कृषि भण्डारी, स्थानिय उत्पादन (कृषि तथा पशु)को बेचाबिचन, आन्तरिक पर्यटन र विप्रेषण बाट भएको आम्दानीबाट जीवन निर्वाह भइरहेको र यसलाई परम्परा देखी नै अवलम्बन गरि रहेको पाइएको छ।	→	सरकारी स्तरबाट संचालन गरिने परियोजनाहरूको काम को सुरुवात हुने, अपर तामाकोसी जलविद्युत, जिरीखोला साना जलविद्युत, विद्यालय भवन निर्माण लगायतका निजि/सरकारी/गैरसहकारी लगानीमा संचालित निर्माण परियोजनाहरू निर्वाह रहने साथै कृषि तथा पशुजन्य उपज (दुध, मासु, अण्डा, चिज, जुनार, मुल्ला आदी) को बिक्रि र विप्रेषणबाट हुने आम्दानीले जीवन निर्वाहमा सहयोग पुगेको हुनेछ।	<p>(३) समग्र खाद्य सुरक्षा स्थिति निर्धारण सम्बन्धी टिप्पणी :</p> <p>यस चौमासिक अवधिमा यस समूहमा रहेका गा.वि.स.हरू न्यूनतम खाद्य असुरक्षित अवस्थामा रहेका छन्। यसको लागि निम्न उल्लेखित सूचकहरूले प्रभाव पारेको पाइएको छ, करिव ८०% घरघुरीहरू आहारमूल आवश्यकता परिपूर्ति गर्न सक्षम रहेका छन्। धान र कोदो भित्रिएको, निर्माण कार्यहरूको रोजगारीबाट करिव रु. १ करोड ६४ लाख, पशुजन्य उत्पादनबाट करिव रु. १८ करोड २४ लाख। आन्तरिक पर्यटन, रेन्डो ट्राउट माछा, कृषिजन्य उत्पादन र गैर काष्ठ वन पैदावारबाट करिव रु. ११ करोड ६२ लाख र विप्रेषणबाट करिव रु. ३६ करोड आम्दानी भएको हुँदा घरघुरी खाद्य संचालित बढेको, खाद्यवस्तु तराईबाट छोटो बाटो रामेछाप हुँदै आएकोले वजारभाउ करिव १% ले मात्र बढेको र आपूर्तिमा ठूलो समस्या नदेखिएकोले खाद्य सुरक्षामा सकारात्मक सहयोग पुगेको देखिन्छ। यसको अलावा घरघुरीहरूले परम्परागत जीवन निर्वाह पद्धति अवलम्बन गरिरहेको साथै तिब्र बाल कुपोषणको अवस्था समेत सामान्य रहेको पाइएको छ। यस अवधिमा रोगव्याधि र संकटजन्य घटनाहरू पनि उल्लेख्य रूपमा नघटेको पाइएको छ।</p>	
	जीविकोपार्जन : पद्धति र साधनहरूको अभावको अवस्था, जीविकोपार्जनमा लगानी घटेको/निर्वाह खाद्यान्नमा परिचय								
	जीविकोपार्जन : पद्धति र साधनहरूको अभावको अवस्था, जीविकोपार्जनमा लगानी घटेको/निर्वाह खाद्यान्नमा परिचय								
	जीविकोपार्जन : पद्धति र साधनहरूको अभावको अवस्था, जीविकोपार्जनमा लगानी घटेको/निर्वाह खाद्यान्नमा परिचय								
	जीविकोपार्जन : पद्धति र साधनहरूको अभावको अवस्था, जीविकोपार्जनमा लगानी घटेको/निर्वाह खाद्यान्नमा परिचय								
तीव्र बाल कुपोषण (६-५९ महिना), (Global Acute Malnutrition-GAM) अनुसार दुब्लोपन (wasting)	< ५%	जि.कु.वि.का. प्रा.का.स. बैठक जि.खा.सु.स. बैठक	१५, चैत्र ०७१ १७, चैत्र ०७१	✗	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालयको अनुसार यो क्षेत्रको ६-५९ महिनाको बच्चाहरूमा तीव्र बाल कुपोषणको अवस्था २% भन्दा तल रहेको देखिन्छ जुन स्वास्थ्य संस्थामा जंचाउन आउने मध्यबाट लिइएको हो।	↓	यस अवधिमा अल्पमा मनसुन सुरु हुने भएकोले भाइपाखला लगायतका अन्य सक्ता रोगहरूको समस्या हुन सक्ने अनुमान गरिएको छ।		
	५-१०%								
	१०-१५%								
	१५-२०%								
	> २०%								
बाली १ उत्पादन स्थिति धान भित्रि सकेको बाली	त- आधार वर्षको भन्दा १०-२०% कम पि + प. आधार वर्षको भन्दा १०-२०% सम्म कम	जि.कु.वि.का. प्रा.का.स. बैठक जि.खा.सु.स. बैठक	१५, चैत्र ०७१ १७, चैत्र ०७१	✓	यस वर्ष समय-समयमा पानी परेको, रोगकिराको समस्या उल्लेख्य रूपमा नदेखिएको, समयमै प्रयाप्त मात्रामा रासायनिक मल पाईनुका साथै जि.कु.वि.का. र ग्रामिण विकास टुकी संघ दोलखा लगायतका रोगसहकारबाट उन्नत विउ उपलब्ध गराउने अनुपात बढेकोले धानको उत्पादन गतवर्षको भन्दा ८%ले बढेको पाइएको छ।	→	गहुँ बाली पूर्णरूपमा भित्रिसकेको हुनेछ साथै कुनैखालको अतर्पक्षित रोगकिरा नलागेमा उत्पादन अनुमान गरे अनुसारै रहने छ।		
	त- आधार वर्षको भन्दा १०-२०% कम पि + प. आधार वर्षको भन्दा १०-२०% सम्म कम								
	त- आधार वर्षको भन्दा १०-२०% कम पि + प. आधार वर्षको भन्दा १०-२०% सम्म कम								
	त- आधार वर्षको भन्दा १०-२०% कम पि + प. आधार वर्षको भन्दा १०-२०% सम्म कम								
	त- आधार वर्षको भन्दा १०-२०% कम पि + प. आधार वर्षको भन्दा १०-२०% सम्म कम								
बाली २ उत्पादन स्थिति गहुँ खडा बाली	त- आधार वर्षको भन्दा १०-२०% कम पि + प. आधार वर्षको भन्दा १०-२०% सम्म कम	जि.कु.वि.का. प्रा.का.स. बैठक जि.खा.सु.स. बैठक	१५, चैत्र ०७१ १७, चैत्र ०७१	✓	यस अवधिमा गहुँ बढीरहेको छ। अहिले सम्मको अवस्थालाई हेर्दा गहुँ बालीको लागि माघ महिनामा पानी परेको, मल र विउ आवश्यक मात्रामा उपलब्ध भएको साथै रोगकिराको प्रकोप सम्बन्धि प्रतिवेदनहरू नआएकोले उत्पादन गतवर्ष भन्दा १२-२६%ले बढ्ने अनुमान गरिएको छ भने आधार वर्षको भन्दा ३%ले बढ्ने अनुमान छ।	→	गहुँ बाली पूर्णरूपमा भित्रिसकेको हुनेछ साथै कुनैखालको अतर्पक्षित रोगकिरा नलागेमा उत्पादन अनुमान गरे अनुसारै रहने छ।		
	त- आधार वर्षको भन्दा १०-२०% कम पि + प. आधार वर्षको भन्दा १०-२०% सम्म कम								
	त- आधार वर्षको भन्दा १०-२०% कम पि + प. आधार वर्षको भन्दा १०-२०% सम्म कम								
	त- आधार वर्षको भन्दा १०-२०% कम पि + प. आधार वर्षको भन्दा १०-२०% सम्म कम								
	त- आधार वर्षको भन्दा १०-२०% कम पि + प. आधार वर्षको भन्दा १०-२०% सम्म कम								

बाली ३ उत्पादन स्थिति भकै लगाउँदै गरेका बाली	<p>त- आधार बर्षको भन्दा १०-२०% कम कि + प. आधार बर्षको भन्दा १०-२०% सम्म कम</p> <p>त- आधार बर्ष भन्दा २०-४०% कम कि + प. आधार बर्ष भन्दा १०-२०% सम्म कम</p> <p>त- आधार बर्ष भन्दा ४०-६०% कम कि + प. आधार बर्ष भन्दा २०-४०% सम्म कम</p> <p>त- आधार बर्ष भन्दा ६०-८०% कम कि + प. आधार बर्ष भन्दा ४०-६०% सम्म कम</p> <p>त- आधार बर्ष भन्दा > ८०% ले कम कि + प. आधार बर्षको उत्पादन भन्दा ७०% ले कम</p>	जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स. वैठक जि.खा.मु.स.वैठक	१५, वैत्र, ०७९ १७, वैत्र, ०७९	✓	यस अर्वाधमा मकैको रोपाईं गर्ने काम करिब ४०%ले सकिएको पाइएको छ। समयमै लगाउन शुरु भएको, मौसम अनुकूल रहेको, उन्नत विउको उपलब्धता र राशावनीक मलको उपलब्धता सहज भएकोले सबै क्षेत्रमा धान रोपाईं सकिने अनुमान गरिएको छ।	→	पुरै क्षेत्रफलमा मकै रोपाईं भईसकेको हुनेछ। जसका कारण मकैको उत्पादन गत बर्षको भन्दा करिब ९.४४%ले बढ्न सक्ने अनुमान गरिएको छ।
घरघुरीहरूमा खाद्य सन्धको अवस्था	<p>>४०% घरघुरीहरूमा ४ महिना भन्दा कम खाद्य सन्धि त- > ४०% घरघुरीहरूमा २-४ महिनाका लागि खाद्य सन्धि कि+प- >४०% घरघुरीहरूमा २-४ महिनाका लागि खाद्य सन्धि त- २०-४०% घरघुरीहरूमा १-२ महिनाका लागि खाद्य सन्धि कि + प. २०-४०% घरघुरीहरूमा २-३ महिनाका लागि खाद्य सन्धि त- २०-४०% घरघुरीहरूमा १ महिना भन्दा कमका लागि खाद्य सन्धि कि + प. २०-४०% घरघुरीहरूमा १-२ महिनाका लागि खाद्य सन्धि > ४०% घरघुरीहरूमा खाद्य सन्धि रितिएको</p>	जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स. वैठक जि.खा.मु.स.वैठक	१५, वैत्र, ०७९ १७, वैत्र, ०७९	✓	यस समूहका गाविसहरूमा धान र कोदो भित्रि सकेको, राम्रो रोजगारका अवसरका साथै स्थानिय उत्पादनको बिक्रि, आन्तरिक पर्यटन र विप्रेषण प्रवाहको आध्यामीबाट खरिद गर्न सक्ने क्षमता रहेका कारण खाद्य सन्धि ४ महिना भन्दा बढी समयका लागि रहेको पाइएको छ।	→	गहुँ भित्रिने र आध्यामीका श्रोतहरू पनि प्रशस्त हुनाले खरिद गर्ने क्षमता रहि घरघुरी खाद्य सन्ध राम्रो रहने अनुमान गरिएको छ।
प्रमुख बजारमा मुख्य खाद्यान्नको सन्ध	<p>सामान्य स्तरको सन्धि रहेको/सन्धको स्तर राम्रो रहेको र माग पूरा गर्नका लागि पर्याप्त आपूर्ति भएको</p> <p>सन्धि घटेको तर अझै पनि माग पूरा गर्नका लागि पर्याप्त रहेको</p> <p>उत्तम सन्धि स्तर, माग पूरा गर्ने आर्थिक स्थिति सम्बन्ध</p> <p>सन्धि रितिएको</p> <p>सन्धि रितिएको/बजार खात् नभएको</p>	जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स. वैठक जि.खा.मु.स.वैठक	१५, वैत्र, ०७९ १७, वैत्र, ०७९	✓	खुकौट र काठमाडौं दुवै नाकाबाट सामान आई रहेको, बजार भाउ सामान्य मात्रामा बृद्ध भएको, पक्की सडकको कारण क्षेत्रिय बजार केन्द्रहरूसंगको पहुँच सहज रहेको साथै दुबानीको साधन प्रयाप्त मात्रामा पाइएकाले माग अनुसार आपूर्ति भई रहेको छ।	→	रामेछाप जिल्लाको खुकौट नाकामा पक्की पुल संचालनमा रहिरहने हुनाले क्षेत्रिय बजार संगको दुरी नजिक हुन गई बजार खाद्य सन्धको अवस्था राम्रो रहने अनुमान गरिएको छ।
गाविस भित्र र बरपरका गाविसहरूमा रोजगारीका अवसरहरू	<p>रोजगारीको स्तर सीमांरक्षामा वा २०% भन्दा कम आएको</p> <p>सीमांरक्षको तुलनामा रोजगारीका अवसरहरूमा १०-२०% ले कमी आएको</p> <p>सीमांरक्षको तुलनामा रोजगारीका अवसरहरूमा २०-४०% ले कमी आएको</p> <p>सीमांरक्षको तुलनामा रोजगारीका अवसरहरूमा ४०% भन्दा बढीका दरले कमी आएको</p> <p>रोजगारीका अवसरहरू नभएको</p>	जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स. वैठक जि.खा.मु.स.वैठक	१५, वैत्र, ०७९ १७, वैत्र, ०७९	✓	यस अर्वाधमा अपर तामाकोशी जलविद्युत, अन्य साना जलविद्युत परियोजना, हिमाली आयोजनाको सहयोगमा संचालित परियोजनाहरूमा रोजगारी प्राप्त भई करिब ४०७ जनाले बैनिक काम गरी करिब १ करोड ६४ लाख आध्यामी भएको पाइएको छ।	→	अपर तामाकोशी लगायत अन्य साना जलविद्युत परियोजनाहरूको काम संचार रहनुका साथै स्थानिय पुन निर्माण र कृषि कार्यहरूमा रोजगारीको अवसर राम्रो हुने अनुमान गरिएको छ। यसको साथै निर्जल तथा सरकारी (DDC/VDC) बजेटका परियोजनाहरूको काम उच्च गतिमा संचालनमा आउने हुँदा रोजगारीको अवसरमा बृद्धि हुने अनुमान रहेको छ।
आध्यामी: गैह्र काण्ड वन पैशाबार, नगदे/उच्च मूल्य बाली र साना व्यवसाय	<p>आध्यामीको स्तर सीमांरक्षामा वा सामान्य स्तरमा</p> <p>सीमांरक्षको तुलनामा आध्यामीमा २०% सम्म कमी आएको</p> <p>सीमांरक्षको तुलनामा आध्यामीमा २०-४०% कमी आएको</p> <p>सीमांरक्षको तुलनामा आध्यामीमा ६०% भन्दा बढीका दरले कमी आएको</p> <p>वेर्चविखन नभएको/आध्यामी नभएको</p>	जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स. वैठक जि.खा.मु.स.वैठक	१५, वैत्र, ०७९ १७, वैत्र, ०७९	✓	यो क्षेत्रमा बिउ आतु, किबि विरुवा, अलेची, मुलतलाजात फलफूल, रेन्को टाउट माछा, काउली, गोलभेंडा, बन्दा लगायतका तरकारीहरू,आन्तरिक पर्यटनबाट र NTFP (बाँस-निगालो, चिराईतो, नेपाली कागज, मजिठो) बिक्रिबाट करिब रु ११ करोड ६२ लाख आध्यामी भएको छ।	→	यस अर्वाधमा मौसमी तरकारीहरूको बिक्रि, आन्तरिक पर्यटन, गैरकाण्ड वन पैशावर निर्यात हुनुका साथै हउदे आतु, लसुन, अदुवाको बिक्रि हुने हुँदा आध्यामीको स्तर सामान्य अवस्थामानै रहने अनुमान गरिएको छ। $\sqrt{=}$ विवशवसनीय; $?=$ अपुष्ट) ✓
पशुजन्य आध्यामी: मासु, दुध, बन्दा, माछा, मह	<p>आध्यामीको स्तर सीमांरक्षामा वा सामान्य स्तरमा</p> <p>सीमांरक्षको तुलनामा आध्यामीमा २०% सम्म कमी आएको</p> <p>सीमांरक्षको तुलनामा आध्यामीमा २०-४०% कमी आएको</p> <p>सीमांरक्षको तुलनामा आध्यामीमा ६०% भन्दा बढीका दरले कमी आएको</p> <p>वेर्चविखन नभएको/आध्यामी नभएको</p>	जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स. वैठक जि.खा.मु.स.वैठक	१५, वैत्र, ०७९ १७, वैत्र, ०७९	✓	पशुजन्य उत्पादन (दुध, मासु, अण्डा, पिज, ऊन/बाट यो चौमासिकमा करिब रु.१८ करोड २४ लाख आध्यामी भएको छ यो गतवर्ष भन्दा १% ले बढी हो।	→	अधिल्लो बर्षको तुलनामा व्यवसायीक कुबुरापालन, बसुरापालन, उन्नत गाइ पालनको संख्या कमस बृद्धि भएकोले यसबाट हुने आध्यामीको अवस्था राम्रा रहने अनुमान गरिएको छ। $\uparrow \downarrow$ \rightarrow
चामल, गहुँको पिठो र अन्य मुख्य खाद्य बस्तुहरूको बजार मूल्य	<p>सीमांरक्षको तुलनामा मूल्यमा \pm १०% भन्दा कम</p> <p>सीमांरक्षको तुलनामा मूल्यमा १०-२०% बृद्धि</p> <p>सीमांरक्षको तुलनामा मूल्यमा २०-४०% बृद्धि</p> <p>सीमांरक्षको तुलनामा मूल्यमा ४०-६०% बृद्धि</p> <p>सीमांरक्षको तुलनामा मूल्यमा >६०% बृद्धि</p>	जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स. वैठक जि.खा.मु.स.वैठक	१५, वैत्र, ०७९ १७, वैत्र, ०७९	✓	इनपुनको मूल्य घटेको र तराईबाट रामेछाप हुँदै छोटीवाटोबाट सामान आउदा मूल्यमा केही कम भएकोले मोटा चामल, गहुँको पिठो लगाएत खाद्य बस्तुहरूको बजार मूल्य गतवर्षको भन्दा करिब ५%ले मात्र बढेको पाइएको छ।	→	इनपुनको मूल्य अधिल्लो बर्षको भन्दा कम रहने र खुकौटको संचालनमा रहने, पक्कि तथा कर्च सडकहरू संचालनमा आई रहने, गहुँ भित्रिने समय भएकोले बजार मूल्य स्थिर रहने अनुमान गरिएको छ। (६) समय बाध सुरक्षा स्थितिको पूर्वानुमान सम्बन्धी टिप्पणी : आगामी पूर्वानुमान अवधिमा पनि यो समूहको गा.वि.स.हरू न्यूनतम खाद्य असुरक्षित अवस्थामानै रहने अनुमान निम्न कारणहरूका आधारमा गरिएको छ। गहुँ भित्रिने हुँदा घरघुरी खाद्यान्न सन्धि बढ्ने, कृषि क्षेत्र तथा स्थानिय पुर्वाधार निर्माणको काम, अपर तामाकोशी जलविद्युत आयोजना लगायत साना जलविद्युत आयोजनाहरू, हिमाली परियोजनाको काम संचार रहने र निर्ज तथा सरकारी (जि.वि.स./गा.वि.स. को बजेटबाट गरिने निर्माण परियोजनाहरूको काम उच्च गतिमा सुरु हुने समय हुनाले रोजगारीको अवस्था राम्रो भई आध्यामी बढ्ने, विप्रेषण, पशु तथा कर्चजन्य उत्पादनको बिक्रिबाट आध्यामी निरन्तर रहि
विप्रेषण	<p>सीमांरक्षको तुलनामा विप्रेषण प्रवाहमा २०-४०% उभारिएको</p> <p>सीमांरक्षको तुलनामा विप्रेषण प्रवाहमा ३०% ले कमी</p> <p>सीमांरक्षको तुलनामा विप्रेषण प्रवाहमा २०-४०% ले कमी</p> <p>सीमांरक्षको तुलनामा विप्रेषण प्रवाहमा > ६०% ले कमी</p> <p>विप्रेषण प्रवाहमा उल्लेख कमी वा विप्रेषण प्रवाह नभएको</p>	जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स. वैठक जि.खा.मु.स.वैठक	१५, वैत्र, ०७९ १७, वैत्र, ०७९	✗	रेशी तिहार जुनटा चाडपर्व सकिएकोले भारत लगायत तेथो मुलुकमा कामको लागी जाने मानिसहरूको संख्या अधिल्लो बर्षको तुलनामा करिब २१% ले बढेको पाइयो। जसबाट यो चौमासिकमा करिब रु. ३६ करोड विप्रेषण आएको अनुमान रहेको छ।	→	विदेश जाने मानिसको संख्या केही बढ्ने अनुमान रहेकोले अधिल्लो बर्षको तुलनामा विप्रेषणको अनुपात करिब ५-१०% ले बढ्न सक्ने अनुमान गरिएको छ।

<p>रोगव्यापी र माहाभारीका घटनाहरू</p> <p>रोगव्यापीका माहितीबाट उल्लेख गर्नुपर्ने घटनाहरूको विवरण</p> <p>रोगव्यापीका केही माहितीहरू देखा परेको तर स्थानीय स्तरमा निवन्धन गर्न सकिने</p> <p>केही रोगव्यापीहरू माहाभारीका रूपमा फैलिएका, जसको निदानका लागि विशेष स्वास्थ्य सेवा/वाह्य स्वास्थ्यको आवश्यकता</p> <p>केही आम रोगव्यापीहरूले सर्वव्यापी माहाभारीको रूप लिएको, जसको निदानका लागि विशेष स्वास्थ्य सेवा/वाह्य सहयोगको आवश्यकता</p> <p>रुग्णता वा मृत्युदर बढ्न सध्यामा देखा परेको, विकोपग्रहको टोली सलन विशेष आवश्यक सेवाको आवश्यकता</p>	<p>जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स. बैठक जि.खा.मु.स.बैठक</p>	<p>१५, वैत्र, ०७९ १७, वैत्र, ०७९</p>	<p>✓</p>	<p>हिउँदको मौसम भएकोले मानव तथा पशुमा कुनै प्रकारको रोगव्याधिको घटनाहरू उल्लेख्यरूपमा देखा नपरको पाइएको छ ।</p>	<p>↓</p>	<p>वर्षाको समय सुरु हुने भएकोले भाडापखला लगाएत सरकारीगहरू देखिन सक्ने अनुमान गरिएको छ ।</p>	<p>रहने हुनाले खाद्य सुरक्षामा सहयोग पुग्ने अनुमान गरिएको छ । सडक सुविधाको निरन्तरताको कारण बजारमा माग अनुसार आपूर्ति भईरहने अनुमान गरिएको छ ।</p>
<p>खानेपानीको आपूर्ति र सरसफाई (खुला बिचा पिबान मुक्त)</p> <p>पानीको आपूर्ति र सरसफाई प्रणालीमा अवरोध यद्यपि, स्थानीय स्तरमा मर्मत गर्न सकिने स्तरमा ≥ १५ लिटर पानी/व्यक्ति/दिन उपलब्ध भएको</p> <p>पानीको आपूर्ति र सरसफाई प्रणालीमा अवरोध र मर्मतका लागि बच सहयोग वा अतिरिक्त माध्यमको आवश्यकता भएको ७५-१५ लिटर पानी/व्यक्ति/दिन उपलब्ध भएको</p> <p>पानीको आपूर्ति र सरसफाईको प्रणालीमा अवरोध र विशेष आर्थिक र प्राविधिक सहयोग साधे आर्थिक योजना वा उत्पादनको आवश्यकता भएको ४-७५ लिटर पानी/व्यक्ति/दिन उपलब्ध भएको</p> <p>पानीको आपूर्ति र सरसफाईको प्रणालीमा अवरोध र मर्मतका लागि बच सहयोग वा अतिरिक्त माध्यमका लागि वाह्य सहयोगको आवश्यकता भएको < ४ लिटर पानी/व्यक्ति/दिन उपलब्ध भएको</p>	<p>जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स. बैठक जि.खा.मु.स.बैठक</p>	<p>१५, वैत्र, ०७९ १७, वैत्र, ०७९</p>	<p>✓</p>	<p>हिउँदको समय भएकोले खानेपानी तथा सरसफाई प्रणालीमा हाल सम्म कुनै अवरोध नआएको भएतापनि धाराहरूमा पानीको बहाव घटेको र पुराना भएकोले करिब ३०% धाराहरू मर्मत बिना संचालनमा आउन नसकेको पाइएको छ । हाल सम्म खुला दिशा मुक्त घोषण गरिएका गा.वि.स. हरू जम्मा २२ वटा पुगेको छ ।</p>	<p>→</p>	<p>वर्षाको प्रारंभिक समय भएकोले बाढीपहिरो जान सक्ने संभावना कम रहेको भएता पनि धाराहरूमा अवरोध नहुने अनुमान गरिएको छ । यस अवधि भरमा जिल्ला पुरै खुला दिशा मुक्त घोषणा गर्ने लक्ष्य रहेको छ ।</p>	
<p>जलवायुजन्म जोषिमका घटनाहरू: बाढी, पहिरो, सुख्खा, हिमपात, बसिनापात र हुरीबतास</p> <p>जलवायुको जोषिमको घटनाहरू नभएका वा सो घटनाबाट < २० % छाथ साँचिती र सम्पति नोस्वानी</p> <p>जलवायुको जोषिमका घटनाहरू भएका र सो घटनाबाट २०-३० % छाथ साँचिती र सम्पति नोस्वानी</p> <p>जलवायुको जोषिमका घटनाहरूबाट २०-३० % छाथ साँचिती र सम्पति नोस्वानी हुनाका साथै मानव हताहतका घटनाहरू भएको</p> <p>जलवायुको जोषिमका घटनाहरूबाट > ३० % छाथ साँचिती र सम्पति नोस्वानी हुनाका साथै मानव हताहत भएको</p> <p>जलवायुको जोषिमका घटनाहरूबाट सम्पत्ति नोस्वानी भएको, मानव हताहत र उल्लेख्य रूपमा विस्थापित भएको</p>	<p>जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स. बैठक जि.खा.मु.स.बैठक</p>	<p>१५, वैत्र, ०७९ १७, वैत्र, ०७९</p>	<p>✓</p>	<p>हिउँदको समय भएकोले छिटफुट रूपमा अतिनापात र हिमपात बहिर्क अन्य जोषिमका घटनाहरू नघटेको पाइएको छ ।</p>	<p>↓</p>	<p>मनसुनको शुरुवातको समय पर्ने भएकोले बाढी पहिरोको संभावना कम रहेको भएता पनि हुरीबतास र अतिनापातको संभावना बढी रहने अनुमान गरिएको छ ।</p>	
<p>बिपदजन्म घटनाहरू: भूकम्प, बागजनी</p> <p>भूकम्प वा आगजनी जस्ता बिपदहरू नभएका वा बिपदबाट < १० % घरधुरीहरू प्रभावित</p> <p>बिपदबाट १०-२० % घरधुरीहरू प्रभावित < १० % घरधुरीहरूले पूर्ण रूपमा छाथ साँचिती र सम्पति गुमाएको)</p> <p>बिपदबाट २०-४० % घरधुरीहरूले पूर्ण रूपमा छाथ साँचिती र सम्पति गुमाएको)</p> <p>बिपदबाट ४०-६० % घरधुरीहरू प्रभावित २०-४० % घरधुरीहरूले पूर्ण रूपमा छाथ साँचिती र सम्पति गुमाएको)</p> <p>बिपदबाट > ६० % घरधुरीहरू प्रभावित > ४० % घरधुरीहरूले पूर्ण रूपमा छाथ साँचिती र सम्पति गुमाएको)</p>	<p>जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स. बैठक जि.खा.मु.स.बैठक</p>	<p>१५, वैत्र, ०७९ १७, वैत्र, ०७९</p>	<p>✓</p>	<p>छिटफुट रूपमा आगलागीको घटनाहरू बढेक यस अवधिमा अन्य बिपद तथा आघातका घटनाहरू नभएको पाइएको छ ।</p>	<p>↓</p>	<p>सुख्खा मौसम बाँकी रहने हुनाले आगजनीको घटनाहरू घटन सक्ने अनुमान गरिएको छ ।</p>	<p>७) खाद्य असुरक्षाको तत्कालिक कारणहरू : क. खडेरी ख. बाढी ग. अतिना घ. हिलो/छिटो वर्षाको स्थिति ङ. पहिरो च. अन्नवालीमा रोग छ. अस्तव्यस्त बजार ज. सामाजिक सुरक्षा</p>
<p>बाहिरी बसाइसराई (अभावबाट धेरैत)</p> <p>मौसमी बसाइसराईमा ≥ ३० % बसिती</p> <p>मौसमी बसाइसराईमा १०-३० % बसिती</p> <p>मौसमी बसाइसराईमा २०-४० % बसिती</p> <p>मौसमी बसाइसराईमा > ४० % बसिती</p> <p>दुस्रो संख्यामा वाह्य बसाइसराई भएको</p>	<p>जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स. बैठक जि.खा.मु.स.बैठक</p>	<p>१५, वैत्र, ०७९ १७, वैत्र, ०७९</p>	<p>✓</p>	<p>यस अवधिमा देशी तिहार जस्ता ठुला चाड मनाइएकोले मौसमी रूपमा हुने बसाई सराइको अवस्था यतवर्षको तुलनामा समान रहेपनि अधिल्लो अवधिको तुलनामा केहि बढेको पाइएको छ ।</p>	<p>→</p>	<p>खेतपातको मिजन शुरु हुने भएकोले मौसमी बसाई-सराईमा राएकाहरू घर फर्की सकेका हुनेछन् ।</p>	<p>(८) खाद्य असुरक्षाको अन्तरनिहित कारणहरू : क. सिंचाई सुविधा नहुनु ख. वाटोको सुविधा नहुनु</p>
<p>शासनिक सुरक्षा (सापेक्षिक हिंसा र बन्ध/अचरोध)</p> <p>सामान्यतया शाान्तपूर्ण अवस्था, बन्ध/अचरोध आवश्यकताहरू परिहारेका लागि बजार र सेवाहरू निरन्तर अवस्थामा रहेका ।</p> <p>सुरक्षा अवस्था विद्योको । बजार र सेवाहरू प्रभावित भएका, ४ महीना भित्र १०-२० दिन बन्द र सडक अवरुद्ध भएको ।</p> <p>हिंसेबुजमा रोक । ४ महीना भित्र २०-४० दिन बन्द र सडक अवरुद्ध भएको ।</p> <p>हिंसेबुजमा रोक । ४ महीना भित्र > ४० दिन बन्द र सडक अवरुद्ध भएको ।</p> <p>उच्च विनिमयको बढ्दो अवस्था, मानव विस्थापन</p>	<p>जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स. बैठक जि.खा.मु.स.बैठक</p>	<p>१५, वैत्र, ०७९ १७, वैत्र, ०७९</p>	<p>✓</p>	<p>कुनै प्रकारका बन्द अवरोधका घटनाहरू नघटेको साथै सबै प्रकारका सेवा सुविधाहरू नियमित रूपमा भई रहेको शाान्तिपूर्ण अवस्था रहेको छ ।</p>	<p>→</p>	<p>यस अवधिमा पनि शाान्ती सुरक्षाको अवस्था शाान्तीपूर्ण रहने अनुमान गरिएको छ ।</p>	<p>ग. उपलब्ध जग्गा ग. अपर्याप्त जग्गा घ. जनचेतना/शिक्षा ङ. अन्न-</p>

खाद्य सुरक्षा विश्लेषण तालिका

जिल्ला : दोलखा

कलक्टर : वि

समान खाद्य सुरक्षा स्थिति भएका गा.वि.स.हरू : हाँवा, च्यामा, लापिलाङ्ग, भ्याकु, नुतुङ्ग, जुंगु, क्षेत्रपा, लाकुरीडाँडा, बाबरे, लामावगर, सुस्माक्षमावती, शैलुङ्गेश्वर, भुसाफेदा (१३ गा.वि.स.हरु)

प्रतिवेदन अवधि : मंसिर-फाल्गुन, २०७१ (Mid Nov' 14-Mid March' 2015)

पूर्वानुमान अवधि : चैत्र, ०७१-असार, २०७२ (Mid March-Mid July' 2015)

जिल्ला खाद्य सुरक्षा सञ्जालको बैठक मिति: १७ चैत्र, २०७१ (31 March' 2015)

सन्दर्भ सूचकहरू	सूचनाको स्रोत		विरवसनीयता √=विरवसनीय ?=व्यपुष्ट	टिप्पणी	प्रत्येक सूचकको पूर्वानुमान ↑→↓	टिप्पणी	समग्र खाद्य सुरक्षा स्थितिको निर्धारित चरण	जनसंख्या
	स्रोत	मिति						
खाद्य उपभोग (खाद्यान्न तथा आहारमा विविधता, खाद्य सन्तुष्ट)	<० % भन्दा बढी घरघरैले आहारभूत खाद्यान्न आवश्यकता परिपूती गर्न सक्षम	जि.कू.वि.का. प्रा.का.स. वैठक जि.खा.सू.स.वैठक	१५, चैत्र, ०७१ १७, चैत्र, ०७१	करिव ८०% भन्दा धेरै घरघरैले खाद्यान्नको आहारभूत आवश्यकता परिपूति गरिरहेको पाइएको छ। यस अवधिमा घरघरैले चामल, कोदो, दुध, मासु, दाल, आलु, सुत्तलाजात फलफूल र ताजा तरकारीहरु उपभोग गरेको पाइएको छ।	→	गहुँ भित्रिने, विप्रेषण आईरहने, कृषि र निर्माण कार्यमा रोजगार बृद्धि हुने साथै पशुजन्य उत्पादनबाट आम्दानी मई रहने हुनाले आहारभूत खाद्यान्न परिपूती गर्न सहज हुने अनुमान गरिन्छ। यस अवधिमा घरघरैले गहुँ, चामल, दुध, मासु, दाल, आलु र ताजा तरकारीहरु उपभोग गरेको हुने अनुमान रहेको छ।	१ २ ३ ४ ५	
	०-२० % घरघरैले आहारभूत खाद्यान्न आवश्यकता परिपूती गर्न सक्षम							
	२०-४० % घरघरैले आहारभूत खाद्यान्न आवश्यकता परिपूती गर्न सक्षम							
	४०-६० % घरघरैले आहारभूत खाद्यान्न आवश्यकता परिपूती गर्न सक्षम							
	>६० % घरघरैले आहारभूत खाद्यान्न आवश्यकता परिपूती गर्न सक्षम							
जीविकोपार्जन र निर्वाह पद्धति	दीर्घकालीन परम्परागत जीविकोपार्जनका पद्धतीहरु र साधनहरु - पेशावरगाई, न्यानतारी काम, गैर काष्ठ बम पैदावार र स्थानीय उद्यमहरुले बेचोबिखन र केन्द्रहरूको उपभोग	जि.कू.वि.का. प्रा.का.स. वैठक जि.खा.सू.स.वैठक	१५, चैत्र, ०७१ १७, चैत्र, ०७१	स्थानिय स्तरमा संचालित घर निर्माण, अपर तामाकोसी जलविद्युत, अन्य साना जलविद्युत, हिमालीको सहयोगमा संचालित आयोजना लगायतका निर्ज/सरकारी/गैससहरुको लगानीमा संचालित निर्माण परियोजनाहरु तथा कृषि मजदुरी, स्थानिय उत्पादन (कृषि तथा पशुको बेचोबिखन, आन्तरिक पर्यटन र विप्रेषण बाट भएको आम्दानीबाट जीवन निर्वाह मईरहेको र यसलाई परम्परा देखी नै अवलम्बन गरि रहेको पाइएको छ।	→	सरकारी स्तरबाट संचालन गरिने परियोजनाहरुको काम को सुरुवात हुने, अपर तामाकोसी जलविद्युत, जिरीखोला साना जलविद्युत, विद्यालय भवन निर्माण लगायतका निर्ज/सरकारी/गैससहरुको लगानीमा संचालित निर्माण परियोजनाहरु निर्यात रहने साथै कृषि तथा पशुजन्य उपज (दुध, मासु, अण्डा, बिज, जुनार, सुत्तला आदी) को बिक्रि र विप्रेषणबाट हुने आम्दानीले जिवन निर्वाहमा सहयोग पुगेको हुनेछ।	(३) समग्र खाद्य सुरक्षा स्थिति निर्धारण सम्बन्धी टिप्पणी : यस चौमासिक अवधिमा यस समूहमा रहेका गा.वि.स.हरु न्यूनतम खाद्य असुरक्षित अवस्थामा रहेका छन्। जसको लागि निम्न उल्लेखित सूचकहरुले प्रभाव पारेको पाइएको छ, करिव ८०% घरघरैले आहारभूत आवश्यकता परिपूति गर्न सक्षम रहेका छन्। धान र कोदो भित्रिएको, निर्माण कार्यहरुको रोजगारीबाट करिव रु. १ करोड ६४ लाख, पशुजन्य उत्पादनबाट करिव रु. १८ करोड २४ लाख, पशुजन्य उत्पादन र गैर काष्ठ बम पैदावारबाट करिव रु. १० करोड २५ लाख र विप्रेषणबाट करिव रु. २६ करोड आम्दानी भएको हुँदा घरघरैले खाद्य संचित बढेको, खाद्यवस्तु तराईबाट छोटी बाटो रामैछाप हुँदै आएकोले बजारभाउ करिव ५% ले मात्र बढेको र आपूर्तिमा ठुलो समस्या नदेखाएकोले खाद्य सुरक्षामा सकारात्मक सहयोग पुगेको देखिन्छ। यसको अलावा घरघरैले परम्परागत जीवन निर्वाह पद्धति अवलम्बन गरिरहेको साथै तिब्र बाल कुपेपणको अवस्था समेत सामान्य रहेको पाइएको छ। यस अवधिमा रोगव्याधि र संकटजन्य घटनाहरु पनि उल्लेख्य रूपमा नघटेको पाइएको छ।	
	जीविकोपार्जन : पद्धती र साधनहरुको अभावको अवस्था, जीविकोपार्जनमा लगानी घटेको निर्यात कार्यालयमा परिवर्तन							
	निर्वाह : निर्वाह पद्धती जस्तै: खानाको परिमाण घटाउने, कम रूपीकार खाना खाने, खाद्यान्न पैसा बेचोपिचो गर्ने, र अनुत्पन्न साधनहरुको बेचोबिखन गर्ने							
	जीविकोपार्जन : पद्धती र साधनहरु अति दुर्लभ गतिमा सकिँदै गएको जसले उच्च उपभोग अभाव लार्न सकिने							
	निर्वाह : 'अभावको पद्धती' जस्तै: उत्पादक साधनहरु - पशुहरु, जमीन, वीउं बेचोबिखन गर्ने र छाक बिचार्ने							
तीव्र बाल कुपेपण (६-५९ महिना), (Global Acute Malnutrition-GAM) बनुसार दुस्पोषण (wasting)	< ५ %	जि.कू.वि.का. प्रा.का.स. वैठक जि.खा.सू.स.वैठक	१५, चैत्र, ०७१ १७, चैत्र, ०७१	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालयको अनुसार यो क्षेत्रको ६-५९ महिनाको बच्चाहरुमा तिब्र बाल कुपेपणको अवस्था २ % भन्दा तल रहेको देखिन्छ जुन स्वास्थ्य संस्थामा जंचाउन आउने मध्यबाट लिइएको हो।	↓	यस अवधिमा अन्त्यमा मनसून सुरु हुने भएकोले भ्रष्टाचारबला लगायतका अन्य सन्त्रवा रोगहरुको समस्या हुन सक्ने अनुमान गरिएको छ।		
	५-१० %							
	१०-१५ %							
	१५-३० %							
	> ३० %							
बाली १ उत्पादन स्थिति धान भित्रि सकेको बाली	न- आहार बर्षको भन्दा १०-२० % कम हि + प: आहार बर्ष भन्दा १०-२० % सम कम्	जि.कू.वि.का. प्रा.का.स. वैठक जि.खा.सू.स.वैठक	१५, चैत्र, ०७१ १७, चैत्र, ०७१	यस बर्ष समय-मसयमा पानी परेको, रोगकिराको समस्था उल्लेख्य रूपमा नदेखाएको, समयमै प्रयात मात्रामा राशायनीक मल पाईनुका साथै जि.कू.वि.का. र ग्रामिण विकास टुकी संघ दोलखा लगायतका गैससहरुबाट उन्नत विउ उपलब्ध गराउने अनुपात बढेकोले धानको उत्पादन गतवर्षको भन्दा ८%ले बढेको पाइएको छ।	→			
	न- आहार बर्ष भन्दा २०-४० % कम हि + प: आहार बर्ष भन्दा १०-२०% कम							
	न- आहार बर्ष भन्दा ४०-६० % कम हि + प: आहार बर्ष भन्दा २०-४० % कम							
	न- आहार बर्ष भन्दा ६०-८० % कम हि + प: आहार बर्ष भन्दा ४०-७० % कम							
	न- आहार बर्ष भन्दा > ८० % कम हि + प: आहार बर्षको उत्पादन भन्दा ७० % ले कम							
बाली २ उत्पादन स्थिति गहुँ बढा बाली	न- आहार बर्षको भन्दा १०-२० % कम हि + प: आहार बर्ष भन्दा १०-२० % सम कम्	जि.कू.वि.का. प्रा.का.स. वैठक जि.खा.सू.स.वैठक	१५, चैत्र, ०७१ १७, चैत्र, ०७१	यस अवधिमा गहुँ बढीरहेको छ। अहिले सम्मको अवस्थालाई हेर्दा गहुँ बालीको लागि माघ महिनामा पानी परेको, मल र विउ आवश्यक मात्रामा उपलब्ध भएको साथै रोगकिराको प्रकोप सम्बन्धि प्रतिवेदनहरु नआएकोले उत्पादन गतवर्ष भन्दा १२.२६%ले बढ्ने अनुमान गरिएको छ भने आहार बर्षको भन्दा ३%ले बढ्ने अनुमान छ।	→	गहुँ बाली पूर्णरूपमा भित्रिसकेको हुनेछ साथै कुनैखालको अनर्पक्षित रोगकिरा नलागेमा उत्पादन अनुमान गरे अनुसारै रहने छ।		
	न- आहार बर्ष भन्दा २०-४० % कम हि + प: आहार बर्ष भन्दा १०-२०% कम							
	न- आहार बर्ष भन्दा ४०-६० % कम हि + प: आहार बर्ष भन्दा २०-४० % कम							
	न- आहार बर्ष भन्दा ६०-८० % कम हि + प: आहार बर्ष भन्दा ४०-७० % कम							
	न- आहार बर्ष भन्दा > ८० % ले कम हि + प: आहार बर्षको उत्पादन भन्दा ७० % ले कम							

वाली ३ उत्पादन स्थिति मकै लगाउदै गरेको वाली	<p>त- आहार बर्षको भन्दा १०-१०% कम हि + प- आहार बर्ष भन्दा १०-१०% कम</p> <p>त- आहार बर्ष भन्दा १०-१०% कम हि + प- आहार बर्ष भन्दा १०-१०% कम</p> <p>त- आहार बर्ष भन्दा १०-१०% कम हि + प- आहार बर्ष भन्दा १०-१०% कम</p> <p>त- आहार बर्ष भन्दा १०-१०% कम हि + प- आहार बर्ष भन्दा १०-१०% कम</p> <p>त- आहार बर्ष भन्दा १०-१०% कम हि + प- आहार बर्ष भन्दा १०-१०% कम</p> <p>त- आहार बर्ष भन्दा १०-१०% कम हि + प- आहार बर्षको उत्पादन भन्दा १०% ले कम</p>	जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स. वैटक जि.खा.मु.स.वैटक	१५, वैत्र, ०७१ १७, वैत्र, ०७१	✓	यस अवधिमा मकैको रोपाईं गर्ने काम करिब ४०%ले सकिएको पाईएको छ। समयमै लगाउन शुरू भएको, मौसम अनुकूल रहेको, उन्नत विटको उपलब्धता र रासायनिक मसको उपलब्धता सहज भएकोले सबै क्षेत्रमा धान रोपाईं सकिने अनुमान गरिएको छ।	→	पूरै क्षेत्रफलमा मकै रोपाईं भईसकेको हुनेछ। जसका कारण मकैको उत्पादन गत बर्षको भन्दा करिब १.४४%ले बढ्न सक्ने अनुमान गरिएको छ।
घरघुरीहरूमा खाद्य सन्चयको अवस्था	<p>>४०% घरघुरीहरूमा ४ महिना भन्दा बढीका लागि खाद्य संचिती</p> <p>त > २०% घरघुरीहरूमा २-३ महिनाका लागि खाद्य संचिती हि+प > २०% घरघुरीहरूमा २-३ महिनाका लागि खाद्य संचिती</p> <p>त १०-२०% घरघुरीहरूमा १-२ महिनाका लागि खाद्य संचिती हि + प १०-२०% घरघुरीहरूमा १-२ महिनाका लागि खाद्य संचिती</p> <p>त १०-२०% घरघुरीहरूमा १ महिना भन्दा कमका लागि खाद्य संचिती हि + प १०-२०% घरघुरीहरूमा १-२ महिनाका लागि खाद्य संचिती</p> <p>> ४०% घरघुरीहरूमा खाद्य संचिती नरिनाएको</p>	जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स. वैटक जि.खा.मु.स.वैटक	१५, वैत्र, ०७१ १७, वैत्र, ०७१	✓	यस समूहका गाविसहरूमा धान र कोदो भित्रि सकेको, राम्रो रोजगारका अवसरका साथै स्थानिय उत्पादनको बिक्रि र विप्रेषण प्रवाहको आम्दानीबाट खरिद गर्न सक्ने क्षमता रहेका तर कम उत्पादनकत्व र परम्परागत खेत प्रणालीका कारण खाद्य संचिती ३-४ महिनाको लागि रहेको पाईएको छ।	→	गहुँ भित्रिने आम्दानीका श्रोतहरू निरन्तर रहने हुनाले खरिद गर्न क्षमता रहनाले खाद्य संचितिको अवस्था स्थिर रहने अनुमान गरिएको छ।
प्रमुख बजारमा मुख्य खाद्यान्नको सन्चय	<p>सामान्य स्तरको संचिती रहेको आधारमा स्तर राम्रो रहेको र ग्राम पुस्त-परिचर सांगि पदावलि आपूर्ति भएको।</p> <p>संचिती घटेको तर कति पनि माग पूरा गर्नका लागि पर्याप्त रहेको</p> <p>उत्तम संचिती स्तर, माग पूरा गर्ने अधिक रूमा समर्थ संचिती नरिनाएको</p> <p>संचिती नरिनाएको बजार चालू नभएको</p>	जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स. वैटक जि.खा.मु.स.वैटक	१५, वैत्र, ०७१ १७, वैत्र, ०७१	✓	खुकौट र काठमाडौं दुवै नाकाबाट सामान आई रहेको, बजार भाउ सामान्य मात्रामा वृद्धि भएको, पक्की सडकको कारण क्षेत्रिय बजार केन्द्रहरूमाको पहुँच सहज रहेको साथै हुबानीको साधन प्रयाप्त मात्रामा पाईएकाले माग अनुसार आपूर्ति भई रहेको छ।	→	रामेछाप जिल्लाको खुकौट नाकामा पक्की पुल संचालनमा रहिरहने हुनाले क्षेत्रिय बजार संगको दुरी नाजक हुन गई बजार खाद्य संचयको अवस्था राम्रो रहने अनुमान गरिएको छ।
गाविस भित्र र बरपरका गाविसहरूमा रोजगारीका ब्यवहारहरू	<p>रोजगारीको स्तर सीमारेखामा वा १०% कममा रहेको</p> <p>सीमारेखाको तुलनामा रोजगारीका अवसरहरूमा १०-२०% ले कमी आएको</p> <p>सीमारेखाको तुलनामा रोजगारीका अवसरहरूमा २०-२०% ले कमी आएको</p> <p>सीमारेखाको तुलनामा रोजगारीका अवसरहरूमा २०% भन्दा बढीका उरने कमी आएको</p> <p>रोजगारीका अवसरहरू उपलब्ध नभएको</p>	जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स. वैटक जि.खा.मु.स.वैटक	१५, वैत्र, ०७१ १७, वैत्र, ०७१	✓	यस अवधिमा अपर तामाकोशी जलविद्युत, अन्य साना जलविद्युत परियोजना, हिमाली आयोजनाको सहयोगमा संचालित परियोजनाहरूमा रोजगारी प्राप्त भई करिब ४०७ जनाले दैनिक काम गरी करिब १ करोड ६४ लाख आम्दानी भएको पाईएको छ।	→	अपर तामाकोशी लगायत अन्य साना जलविद्युत परियोजनाहरूको काम संचालनमा साथै स्थानिय पुन निर्माण र कृषि कार्यहरूमा रोजगारीको अवसर राम्रो हुने अनुमान गरिएको छ। जसको साथै निर्जि तथा सरकारी (DDC/JDC) बजेटका परियोजनाहरूको काम उच्च गतिमा संचालनमा आउने हुँदा रोजगारीको अवसरमा वृद्धि हुने अनुमान रहेको छ।
आम्दानी: गैह्र काण्ड वन पैसावार, नगदो/उच्च मूल्य वाली र साना व्यवसाय	<p>आम्दानीको स्तर सीमारेखामा वा सीमारेखाको १०% कममा रहेको</p> <p>सीमारेखाको तुलनामा आम्दानीमा २०% सम्म कमी आएको</p> <p>सीमारेखाको तुलनामा आम्दानीमा २०-३०% कमी आएको</p> <p>सीमारेखाको तुलनामा आम्दानीमा ६०% भन्दा बढीका उरने कमी आएको</p> <p>बेचबिखन नभएको, आम्दानी नभएको</p>	जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स. वैटक जि.खा.मु.स.वैटक	१५, वैत्र, ०७१ १७, वैत्र, ०७१	✓	यो क्षेत्रमा विउ आनु, किचि विरुवा, अलैची, मुल्लाजात फलफूल, काजली, गोलभेंडा, बन्दा लगायतका तरकारीहरू र NTFP (खोटो, लोक्ता, वाँस-निगालो, घिराईतो, नेपाली कागज, माँजठो, वन लसुन, मछिनोको तेल) बिक्रिबाट करिब रु १० करोड २४ लाख आम्दानी भएको छ।	→	यस अवधिमा मौसमी तरकारीहरूको बिक्रि, गैरकाण्ड वन पैसावार निर्माण हुनुका साथै हजुरे आनु, लसुन, अर्बुकाको बिक्रि हुने हुँदा आम्दानीको स्तर सामान्य अवस्थामानै रहने अनुमान गरिएको छ। $\sqrt{=}$ विश्वसनीय; ?=अपुष्ट)
पर्याजन्य आम्दानी: मासु, घुस, बन्दा, माछा, मह	<p>आम्दानीको स्तर सीमारेखामा वा सीमारेखाको १०% कममा रहेको</p> <p>सीमारेखाको तुलनामा आम्दानीमा २०% सम्म कमी आएको</p> <p>सीमारेखाको तुलनामा आम्दानीमा २०-३०% कमी आएको</p> <p>सीमारेखाको तुलनामा आम्दानीमा ६०% भन्दा बढीका उरने कमी आएको</p> <p>बेचबिखन नभएको, आम्दानी नभएको</p>	जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स. वैटक जि.खा.मु.स.वैटक	१५, वैत्र, ०७१ १७, वैत्र, ०७१	✓	पर्याजन्य उत्पादन (घुस, मासु, अण्डा, पिज, ऊनबाट यो चीमासिकामा करिब रु.१८ करोड २४ लाख आम्दानी भएको छ यो गतवर्ष भन्दा १% ले बढी हो।	→	अधिल्लो बर्षको तुलनामा व्यवसायीक कृषुगपालन, बेगुगपालन, उन्नत गाइ पालनको संख्या कमस वृद्धि भएकोले यसबाट हुने आम्दानीको अवस्था राम्रा रहने अनुमान गरिएको छ। $\uparrow \rightarrow \downarrow$ \rightarrow
घामल, गहुँको पिठो र अन्य मुख्य खाद्य बस्तुहरूको बजार मूल्य	<p>सीमारेखाको तुलनामा मूल्यमा १०-२०% उन्नत भएको</p> <p>सीमारेखाको तुलनामा मूल्यमा १०-२०% वृद्धि</p> <p>सीमारेखाको तुलनामा मूल्यमा २०-४०% वृद्धि</p> <p>सीमारेखाको तुलनामा मूल्यमा ४०-६०% वृद्धि</p> <p>सीमारेखाको तुलनामा मूल्यमा >६०% वृद्धि</p>	जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स. वैटक जि.खा.मु.स.वैटक	१५, वैत्र, ०७१ १७, वैत्र, ०७१	✓	इन्धनको मूल्य घटेको र तराईबाट रामेछाप हुँदै छोटोबाटोबाट सामान आउदा मूल्यमा केहि कम भएकोले मोटा घामल, गहुँको पिठो लगाएत खाद्य बस्तुहरूको बजार मूल्य गतवर्षको भन्दा करिब ४%ले माथ बढेको पाईएको छ।	→	इन्धनको मूल्य अधिल्लो बर्षको भन्दा कम रहने र खुकौटको संचालनमा रहने, पक्कि तथा किचि सडकहरू संचालनमा आई रहने, गहुँ भित्रिने समय भएकोले बजार मूल्य स्थिर रहने अनुमान गरिएको छ। \rightarrow
विप्रेषण	<p>सीमारेखाको तुलनामा विप्रेषण प्रक्रियामा २०% उन्नत भएको</p> <p>सीमारेखाको तुलनामा विप्रेषण प्रक्रियामा २०% ले कमी</p> <p>सीमारेखाको तुलनामा विप्रेषण प्रक्रियामा २०-४०% ले कमी</p> <p>सीमारेखाको तुलनामा विप्रेषण प्रक्रियामा ६०% ले कमी</p> <p>विप्रेषण प्रवाहमा उन्नत कमी वा विप्रेषण प्रवाह नभएको</p>	जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स. वैटक जि.खा.मु.स.वैटक	१५, वैत्र, ०७१ १७, वैत्र, ०७१	✘	दुवैो तिहार जस्ता ठुला चाडपर्व सकिएकोले भारत लगायत तेस्रो मुलुकका कामको लागि जाने मानिसहरूको संख्या अधिल्लो बर्षको तुलनामा करिब २१% ले बढेको पाईयो। जसबाट यो चीमासिकामा करिब रु. २६ करोड विप्रेषण आएको अनुमान रहेको छ।	→	विदेश जाने मानिसको संख्या केहि बढ्ने अनुमान रहेकोले अधिल्लो बर्षको तुलनामा विप्रेषणको अर्थात करिब २-१०% ले बढ्न सक्ने अनुमान गरिएको छ। विदेश जाने मानिसको संख्या केहि बढ्ने अनुमान रहेकोले अधिल्लो बर्षको तुलनामा विप्रेषणको अर्थात करिब २-१०% ले बढ्न सक्ने अनुमान गरिएको छ। विदेश जाने मानिसको संख्या केहि बढ्ने अनुमान रहेकोले अधिल्लो बर्षको तुलनामा विप्रेषणको अर्थात करिब २-१०% ले बढ्न सक्ने अनुमान गरिएको छ।

(४) समय विवरसनीयताको स्थिति

(५) समय बाध सुरक्षा स्थितिको पूर्वानुमान

(६) समय बाध सुरक्षा स्थितिको पूर्वानुमान सम्बन्धी टिप्पणी

आगामी पूर्वानुमान अवधिमा पनि यो समूहको गा.वि.स.हरू न्यूनतम खाद्य असुरक्षित अवस्थामानै रहने अनुमान निम्न कारणहरूका आधारमा गरिएको छ। गहुँ भित्रिने, कृषि क्षेत्र तथा स्थानिय पूर्वाधार निर्माणको काम, अपर तामाकोशी जलविद्युत आयोजना लगायत अन्य साना जलविद्युत आयोजनाहरू, हिमाली परियोजनाको सहयोगमा संचालित परियोजनाको काम निर्णमित हुने र निर्जि तथा सरकारी (ज.वि.स./गा.वि.स. को बजेटबाट गरिने निर्माण आयोजनाहरूको काम उच्च गतिमा सुरु हुनाले रोजगारीको अवस्था राम्रो भई आम्दानी बढ्ने, विप्रेषण, घुस तथा कृषिजन्य उत्पादनको बिक्रिबाट आम्दानी निरन्तर रहि

<p>रोगव्यापी र माहापारीका घटनाहरू</p>	<p>रोगव्यापीका मामिलानाहरु उल्लेख्य संख्यामा घटेका देखिने।</p> <p>रोगव्यापीका केही मामिलानाहरु देखा परेको तर स्थानीय स्तरमा नियन्त्रण गर्न सकिने।</p> <p>केही रोगव्यापीहरु माहापारीका रूपमा फैलिएका, जसको निदानका लागि विशेष स्वास्थ्य सेवा/बाह्य सहयोगको आवश्यकता।</p> <p>केही आम रोगव्यापीहरुले सबैव्यापी माहापारीको रूप लिएको, जसको निदानका लागि विशेष स्वास्थ्य सेवा/बाह्य सहयोगको आवश्यकता।</p> <p>रुग्नात वा मृत्युदर बृहत संख्यामा देखा परेको, विशेषज्ञहरुको टोली सलन विशेष महत्वपूर्ण सेवाको आवश्यकता।</p>	<p>जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स. वैठक जि.का.मु.स.वैठक</p>	<p>१५, वैत्र, ०७१ १७, वैत्र, ०७१</p>	<p>✓</p>	<p>हिउँदको मौसम भएकोले मानव तथा पशुमा कुनै प्रकारको रोगव्याधिको घटनाहरु उल्लेख्यरूपमा देखा नपर्नेको पाईएको छ।</p>	<p>↓</p>	<p>बर्षाको समय सुरु हुने भएकोले भाडापखला लगाएत सरुवारोगहरु देखिन सक्ने अनुमान गरिएको छ।</p>	<p>रहने हुनाले खाद्य सुरक्षामा सहयोग पुग्ने अनुमान गरिएको छ। सडक सुविधाको निरन्तरताको कारण भाग अनुसार आपूर्ति भईरहने अनुमान गरिएको छ।</p>
<p>खानेपानीको आपूर्ति र सरसफाई (खुला पिशा पितास मुक्त)</p>	<p>पानीको आपूर्ति र सरसफाई प्रणाली सुचारु रहेको वा परम जलवाप्याप्त प्रभावित नभएको।</p> <p>पानीको आपूर्ति र सरसफाई प्रणालीमा अवरोध बर्षा, स्थानीय स्तरमा भर्मेत गर्न सकिने मुक्तस्तरमा ≥ १५ लिटर पानी/व्यक्ति/दिन उपलब्ध भएको।</p> <p>पानीको आपूर्ति र सरसफाई प्रणालीमा अवरोध र मर्मतका लागि बज्र सहयोग वा अतिरिक्त सामग्रीको आवश्यकता भएको, $७-१५$ लिटर पानी/व्यक्ति/दिन उपलब्ध भएको।</p> <p>पानीको आपूर्ति र सरसफाईको प्रणालीमा बारम्बार अवरोध र विशेष आर्थिक र प्राविधिक सहयोग साथै आकस्मिक योजना वा उपग्रहको आवश्यकता भएको $४-७$ लिटर पानी/व्यक्ति/दिन उपलब्ध भएको।</p> <p>पानीको आपूर्ति र सरसफाईको प्रणाली निगमगत अतिप्रस्त भएको र पुनर्स्थापना वा पुर्ननिर्माणका लागि बाह्य सहयोगको आवश्यकता भएको < ४ लिटर पानी/व्यक्ति/दिन उपलब्ध भएको।</p>	<p>जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स. वैठक जि.का.मु.स.वैठक</p>	<p>१५, वैत्र, ०७१ १७, वैत्र, ०७१</p>	<p>✓</p>	<p>हिउँदको समय भएकोले खानेपानी तथा सरसफाई प्रणालीमा हाल सम्म कुनै अवरोध नआएको भएतापनि धाराहरुमा पानीको बहाव घटेको र पुराना भएकोले करिब ३०% धाराहरु मर्मत बिना संचालनमा आउन नसकेको पाईएको छ। हाल सम्म खुला पिशा मुक्त घोषणा गरिएका गा.वि.स. हरू जम्मा २२ बटा पुगेको छ।</p>	<p>→</p>	<p>बर्षाको प्रारम्भिक समय भएकोले बाढीपहिरो जान सक्ने संभावना कम हुने हुँदा खानेपानी तथा सरसफाईमा अवरोध नहुने अनुमान गरिएको छ। यस अवधि भरमा जिल्ला पूरै खुला पिशा मुक्त घोषणा गर्ने लक्ष्य रहेको छ।</p>	
<p>जववापुञ्ज्य जोषिमका घटनाहरु: बाढी, पहिरो, सुब्बा, हिमपात, अहिनापात र हुरीबतास</p>	<p>जववापुञ्ज्य जोषिमको घटनाहरु सम्बन्धमा यो घटनाबाट < २० % खाद्य संचित र समर्पित नोस्मानी।</p> <p>जववापुञ्ज्य जोषिमको घटनाहरुबाट $२०-४०$ % खाद्य संचित र समर्पित नोस्मानी हुनाका साथै मानव हताहत भएको।</p> <p>जववापुञ्ज्य जोषिमको घटनाहरुबाट > ४० % खाद्य संचित र समर्पित नोस्मानी हुनाका साथै मानव हताहत भएको।</p> <p>जववापुञ्ज्य जोषिमको घटनाहरुबाट समर्पितर पुर्ण रूपमा नोस्मानी भएको, मानव हताहत र उल्लेख्य रूपमा विस्तारित भएको।</p>	<p>जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स. वैठक जि.का.मु.स.वैठक</p>	<p>१५, वैत्र, ०७१ १७, वैत्र, ०७१</p>	<p>✓</p>	<p>हिउँदको समय भएकोले छिट्टैमुट रूपमा अहिनापात र हिमपात बाहेक अन्य जोषिमका घटनाहरु नघटेको पाईएको छ।</p>	<p>↓</p>	<p>मनसुनको शुरुवातको समय पर्ने भएकोले बाढी पहिरोको संभावना कम रहेको भएता पनि हुरीबतास र अहिनापातको संभावना बढी रहने अनुमान गरिएको छ।</p>	
<p>विपदबन्ध घटनाहरु: भूकम्प, आगजनी</p>	<p>भूकम्प वा आगजनी जस्ता विपदहरु सम्बन्धमा यो घटनाबाट < १० % घरधुरीहरु प्रभावित।</p> <p>विपदबाट $१०-२०$ % घरधुरीहरु प्रभावित < १० % घरधुरीहरुले पुर्ण रूपमा खाद्य संचित र समर्पित गुमाएको।</p> <p>विपदबाट $२०-४०$ % घरधुरीहरु प्रभावित $१०-२०$ % घरधुरीहरुले पुर्ण रूपमा खाद्य संचित र समर्पित गुमाएको।</p> <p>विपदबाट $४०-६०$ % घरधुरीहरु प्रभावित $२०-४०$ % घरधुरीहरुले पुर्ण रूपमा खाद्य संचित र समर्पित गुमाएको।</p> <p>विपदबाट > ६० % घरधुरीहरु प्रभावित > ४० % घरधुरीहरुले पुर्ण रूपमा खाद्य संचित र समर्पित गुमाएको।</p>	<p>जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स. वैठक जि.का.मु.स.वैठक</p>	<p>१५, वैत्र, ०७१ १७, वैत्र, ०७१</p>	<p>✓</p>	<p>छिट्टैमुट रूपमा आगलागीको घटनाहरु बहेक यस अवधिमा अन्य विपद तथा आघातका घटनाहरु नभएको पाईएको छ।</p>	<p>↓</p>	<p>मुख्या मौसम बाँकी रहने हुनाले आगजनीको घटनाहरु घटन सक्ने अनुमान गरिएको छ।</p>	<p>७) खाद्य असुरक्षाको तत्कालिक कारणहरु : क. खडेरी ख. बाढी ग. अहिना घ. हिलो/छिटो बर्षाको स्थिति ङ. पहिरो च. अन्नबालीमा रोग छ. अस्वस्थ बजार / महंगो बजार भाउ ज. सामाजिक सुरक्षा झ. रोग व्याधिको संक्रमण ज. बेरोजगारी ट. अन्य</p>
<p>बाहिरी बसाइसराई (अभावबाट प्रेरित)</p>	<p>मौसमी बसाइसराईमा ≥ १० % अभाव।</p> <p>मौसमी बसाइसराईमा $१०-२०$ % बूँद।</p> <p>मौसमी बसाइसराईमा $२०-४०$ % बूँद।</p> <p>मौसमी बसाइसराईमा > ४० % बूँद।</p> <p>दुर्लभ संख्यामा बाह्य बसाइसराई भएको।</p>	<p>जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स. वैठक जि.का.मु.स.वैठक</p>	<p>१५, वैत्र, ०७१ १७, वैत्र, ०७१</p>	<p>✓</p>	<p>यस अवधिमा दगे तिहार जस्ता ठुला चाड संक्राणकोले मौसमी रूपमा हुने बसाइ सराइको अवस्था गतबर्षको तुलनामा समान रहेपनि अधिल्लो अवधिको तुलनामा केहि बढेको पाईएको छ।</p>	<p>→</p>	<p>खेतपातिको सिजन शुरु हुने भएकोले मौसमी बसाइ-सराईमा गएकाहरु घर फर्की सकेका हुनेछन्।</p>	<p>(८) खाद्य असुरक्षाको अन्तरनिहित कारणहरु : क. सिचाई सुविधा नहुनु ख. बाढीको सुविधा नहुनु</p>
<p>मासिक सुरक्षा (सामाजिक हिंसा र बन्ध/अवरोध)</p>	<p>सामान्यतया शान्तिलयन भएको। सामाजिक सुरक्षाका आवश्यकताहरु परिमार्णित लागि बजार र सेवाहरु स्थिर अवस्थामा रहेका।</p> <p>भूखा अवस्था विकीएको। बजार र सेवाहरु प्रभावित भएको, ४ महिना भित्र $१०-२०$ दिन बन्द र सडक अवरुद्ध भएको।</p> <p>हिंसेदुलमा रोक। ४ महिना भित्र $२०-४०$ दिन बन्द र सडक अवरुद्ध भएको।</p> <p>हिंसेदुलमा रोक। ४ महिना भित्र > ४० दिन बन्द र सडक अवरुद्ध भएको।</p> <p>उच्च किनारको इन्डको अवस्था, मानव विस्थापन।</p>	<p>जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स. वैठक जि.का.मु.स.वैठक</p>	<p>१५, वैत्र, ०७१ १७, वैत्र, ०७१</p>	<p>✓</p>	<p>कुनै प्रकारका बन्द अवरोधका घटनाहरु नघटेको साथै सबै प्रकारका सेवा सुविधाहरु नियमित रूपमा भई रहेको शान्तिपूर्ण अवस्था रहेको छ।</p>	<p>→</p>	<p>यस अवधिमा पनि शान्ति सुरक्षाको अवस्था शान्तिपूर्ण रहने अनुमान गरिएको छ।</p>	<p>ग. उपलब्ध जग्गा घ. अपयान्त जग्गा घ. जनचेतना/शिशा ङ. अन्य-</p>

खाद्य सुरक्षा विश्लेषण तालिका

जिल्ला : दोलखा

ब्लष्टर : सि

समान खाद्य सुरक्षा स्थिति भएका गा.वि.स.हरू : कालिञ्चोक, विगु, आलम्पु, चंबु, खोपाचागु, चिलखा, बराङ, खारे, मानुं, श्यामा, मालीदुधपोखरी, डाँडाखर्क, गौरीशंकर (१४ गा.वि.स.हरू)

प्रतिवेदन अवधि : मंसिर-फाल्गुन, २०७१ (Mid Nov' 14-Mid March' 2015)

पूर्वानुमान अवधि : चैत्र, ०७१-असार, २०७२ (Mid March-Mid July' 2015)

जिल्ला खाद्य सुरक्षा सञ्जालको बैठक मिति: १७ चैत्र, २०७१ (31 March' 015)

सन्दर्भ सूचकहरू	सूचकाङ्क स्रोत		विरवसनीयता ✓=विरवसनीय ?=अपुष्ट	टिप्पणी	प्रत्येक सूचकको प्दानुमान ↑→↓	टिप्पणी	समग्र खाद्य सुरक्षा स्थितिको निर्धारित चरण	जनसंख्या
	स्रोत	मिति						
खाद्य उपभोग (खाद्यान्न तथा आहारमा विविधता, खाद्य समृद्ध)	<p>८० % भन्दा बढी घरघुरीहरू आहारभूत खाद्यान्न आवश्यकता परिपूर्ती गर्ने सक्षम</p> <p>६०-८० % घरघुरीहरू आहारभूत खाद्यान्न आवश्यकता परिपूर्ती गर्ने सक्षम</p> <p>४०-६० % घरघुरीहरू आहारभूत खाद्यान्न आवश्यकता परिपूर्ती गर्ने सक्षम</p> <p>२०-४०% घरघुरीहरू आहारभूत खाद्यान्न आवश्यकता परिपूर्ती गर्ने सक्षम</p> <p><२० % घरघुरीहरू आहारभूत खाद्यान्न आवश्यकता परिपूर्ती गर्ने सक्षम, तीव्र खाद्य तथा पोषण असुरक्षाको अवस्था- तत्काल मानवीय सहयोगको आवश्यकता</p>	<p>जि.कु.वि.का. प्रा.का.स. वैठक जि.खा.सु.स.वैठक</p> <p>१५, चैत्र, ०७१ १७, चैत्र, ०७१</p>	✓	<p>करिब ८०% भन्दा धेरै घरघुरीहरूले खाद्यान्नको आहारभूत आवश्यकता परिपूर्ति गरिरहेको पाइएको छ। यस अवधिमा घरघुरीहरूले चामल, कोदो, दुध, मासु, दाल, आलु, सुन्तलाजात फलफूल र ताजा तरकारीहरू उपभोग गरेको पाइएको छ।</p>	→	<p>गहुँ भित्रिने, विप्रेषण आईरहने, कृषि र निर्माण कार्यमा रोजगार बृद्धि हुने साथै पशुजन्य उत्पादनबाट आम्दानी भई रहने हुनाले आहारभूत खाद्यान्न परिपूर्ती गर्ने सहज हुने अनुमान गरिन्छ। यस अवधिमा घरघुरीहरूले गहुँ, चामल, दुध, मासु, दाल, आलु र ताजा तरकारीहरू उपभोग गरेको हुने अनुमान रहेको छ।</p>	<p>१</p> <p>२</p> <p>३</p> <p>४</p> <p>५</p>	
जीविकोपार्जन र निर्वाह पद्धति	<p>सोपानकारी, परम्परागत कार्यहरू, कृषि, पशुपालन, जलसंचालन, जलाशयको काम, गैर काठ बन् पैसाखर र स्थानीय उद्योगहरूको बेचबिखन र कर्ममूलको उपभोग</p> <p>जीविकोपार्जन : पशुती र साधनहरूको अभावको अवस्था, जीविकोपार्जनमा लगानी घटेको निर्णयित साधनमा परिवर्तन</p> <p>निर्वाह: "निर्वाह पद्धती" जस्तै: खानाको परिमाण घटाउने, कम रूफीकर खाना खाने, खाद्यान्न पैसा औपचारिक गर्ने, र अनुयायक साधनहरूको बेचबिखन गर्ने</p> <p>जीविकोपार्जन : पशुती र साधनहरू हुन गतिमा साँकेदै गएको जसले उच्च उपभोग अभाव तर्फ लैजाते</p> <p>निर्वाह: "अभावको पद्धती" जस्तै: उत्पादक साधनहरू- पशुहरू, जमीन, बीउ बेचबिखन गर्ने र छाक चिगार्ने</p> <p>जीविकोपार्जन : पशुती र साधनहरू अति दुत गतिमा साँकेदै गएको जसले अति उच्च उपभोग अभाव तर्फ लैजाते</p> <p>निर्वाह: "कठिन पद्धती" जस्तै: उत्पादक साधनहरूको बेचबिखनमा नुद्धि, लुटपाट, र कर्ममूलमा उच्च निर्भरता</p> <p>जीविकोपार्जन : पशुती र साधनहरू पूर्ण रूपमा सकिने लागेको</p> <p>निर्वाह: निर्वाहका लागि कुनै पनि प्रभावकारी पद्धती नभएको। उच्च सक्षामा भोकमरी, मृत्यु, लुटपाट र हिसाको घटनाहरू।</p>	<p>जि.कु.वि.का. प्रा.का.स. वैठक जि.खा.सु.स.वैठक</p> <p>१५, चैत्र, ०७१ १७, चैत्र, ०७१</p>	✓	<p>स्थानिय स्तरमा संचालित घर निर्माण, अपर तामाकोसी जलविद्युत, अन्य साना जलविद्युत, हिमालीको सहयोगमा संचालित आयोजना लगायतका निर्ज/सरकारी/गैससहरूको लगानीमा संचालित निर्माण परियोजनाहरू तथा कृषि मजदुरी, स्थानिय उत्पादन (कृषि तथा पशु)को बेचबिखन, आन्तरिक पर्यटन र विप्रेषण बाट भएको आम्दानीबाट जीवन निर्वाह भईरहेको र यसलाई परम्परा देखी नै अवलम्बन गरि रहेको पाइएको छ।</p>	→	<p>सरकारी स्तरबाट संचालन गरिने परियोजनाहरूको काम को सुरुवात हुने, अपर तामाकोसी जलविद्युत, जिरिखोला साना जलविद्युत, बिचालय भवन निर्माण लगायतका निर्ज/सरकारी/गैससहरूको लगानीमा संचालित निर्माण परियोजनाहरू निर्णयित रहने साथै कृषि तथा पशुजन्य उपज (दुध, मासु, अण्डा, चिज, जुनार, सुन्तला आदी) को बिक्रि र विप्रेषणबाट हुने आम्दानीले जीवन निर्वाहमा सहयोग पुगेको हुनेछ।</p>	<p>(३) समग्र खाद्य सुरक्षा स्थिति निर्धारण सम्बन्धी टिप्पणी :</p> <p>यस चौमासिक अवधिमा यस समूहमा रहेका गा.वि.स.हरू न्यूनतम खाद्य असुरक्षित अवस्थामा रहेका छन्। जसको लागि निम्न उल्लेखित सूचकहरूले प्रभाव पारेको पाइएको छ, करिब ८०% घरघुरीहरू आहारभूत आवश्यकता परिपूर्ति गर्ने सक्षम रहेका छन्। धान र कोदो भित्रिएको, निर्माण कार्यहरूको रोजगारीबाट करिब रु. १ करोड ६४ लाख, पशुजन्य उत्पादनबाट करिब रु. १८ करोड २५ लाख, कृषिजन्य उत्पादन र गैर काठ बन् पैसाखरबाट करिब रु. १० करोड २५ लाख र विप्रेषणबाट करिब रु. ३६ करोड आम्दानी भएको हुँदा घरघुरी खाद्य संचित बढेको, खाद्यवस्तु तराईबाट छोटो बाटो रामेछाप हुँदै आएकोले बजारभाउ करिब ५% ले मात्र बढेको र आपूर्तिमा ठूलो समस्या नदेखाएकोले खाद्य सुरक्षामा सकारात्मक सहयोग पुगेको देखिन्छ। यसको अलावा घरघुरीहरूले परम्परागत जीवन निर्वाह पद्धति अवलम्बन गरिरहेको साथै तिब्र बाल कुपोषणको अवस्था समेत सामान्य रहेको पाइएको छ। यस अवधिमा रोगग्र्याधि र संकटजन्य घटनाहरू पनि उल्लेख्य रूपमा नघटेको पाइएको छ।</p>	
तीव्र बाल कुपोषण (६-५९ महिना), (Global Acute Malnutrition-GAM) अनुसार दुम्पोषण (wasting)	<p>< ५ %</p> <p>५-१० %</p> <p>१०-१५ %</p> <p>१५-२० %</p> <p>> २० %</p>	<p>जि.कु.वि.का. प्रा.का.स. वैठक जि.खा.सु.स.वैठक</p> <p>१५, चैत्र, ०७१ १७, चैत्र, ०७१</p>	*	<p>जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालयको अनुसार यो क्षेत्रको ६-५९ महिनाको बच्चाहरूमा तिब्र बाल कुपोषणको अवस्था २ % भन्दा तल रहेको देखिन्छ जुन स्वास्थ्य संस्थामा जंचाउन आउने मध्यबाट लिइएको हो।</p>	↓	<p>यस अवधिमा अल्पमा मनसुन सुरु हुने भएकोले भाडापखला लगायतका अन्य सक्ता रोगहरूको समस्या हुन सक्ने अनुमान गरिएको छ।</p>		
बाली १ उत्पादन स्थिति कोको भित्रि सकेको बाली	<p>न- आधार बर्षको भन्दा १०-२०% कम</p> <p>हि + प- आधार बर्ष भन्दा १२-१०% सम्म कम</p> <p>न- आधार बर्ष भन्दा २०-४०% कम</p> <p>हि + प- आधार बर्ष भन्दा १०-३०% कम</p> <p>न- आधार बर्ष भन्दा ४०-६०% कम</p> <p>हि + प- आधार बर्ष भन्दा २०-४०% कम</p> <p>न- आधार बर्ष भन्दा ६०-८०% कम</p> <p>हि + प- आधार बर्ष भन्दा ४०-७०% कम</p> <p>न- आधार बर्ष भन्दा > ८०% ले कम</p> <p>हि + प- आधार बर्षको उत्पादन भन्दा ७०% ले कम</p>	<p>जि.कु.वि.का. प्रा.का.स. वैठक जि.खा.सु.स.वैठक</p> <p>१५, चैत्र, ०७१ १७, चैत्र, ०७१</p>	✓	<p>यस बर्ष समय-समयमा पानी परेको, रोगकिराको समस्या उल्लेख्य रूपमा नदेखाएकोले काठको उत्पादन गतबर्षको तुलनामा समान रहेको पाइएको छ।</p>				
बाली २ उत्पादन स्थिति गहुँ बढा बाली	<p>न- आधार बर्षको भन्दा १०-२०% कम</p> <p>हि + प- आधार बर्ष भन्दा १२-१०% सम्म कम</p> <p>न- आधार बर्ष भन्दा २०-४०% कम</p> <p>हि + प- आधार बर्ष भन्दा १०-३०% कम</p> <p>न- आधार बर्ष भन्दा ४०-६०% कम</p> <p>हि + प- आधार बर्ष भन्दा २०-४०% कम</p> <p>न- आधार बर्ष भन्दा ६०-८०% कम</p> <p>हि + प- आधार बर्ष भन्दा ४०-७०% कम</p> <p>न- आधार बर्ष भन्दा > ८०% ले कम</p> <p>हि + प- आधार बर्षको उत्पादन भन्दा ७०% ले कम</p>	<p>जि.कु.वि.का. प्रा.का.स. वैठक जि.खा.सु.स.वैठक</p> <p>१५, चैत्र, ०७१ १७, चैत्र, ०७१</p>	✓	<p>यस अवधिमा गहुँ बढीरहेको छ। अहिले सम्मको अवस्थालाई हेर्दा गहुँ बालीको लागी माघ महिनामा पानी परेको, बल र बिउ आवश्यक मात्रामा उपलब्ध भएको साथै रोगकिराको प्रकोप सम्बन्धि प्रतिवेदनहरू नआएकोले उत्पादन गतबर्ष भन्दा १२-२६%ले बढ्ने अनुमान गरिएको छ भने आधार बर्षको भन्दा ३%ले बढ्ने अनुमान छ।</p>	→	<p>गहुँ बाली पूर्णरूपमा भित्रिसकेको हुनेछ साथै कुनैखालको अनर्थात रोगकिरा तलागमा उत्पादन अनुमान गरे अनुसारतै रहने छ।</p>		

<p>बाली ३ उत्पादन स्थिति मकै लगाउँदै गरेको बाली</p>	<p>त- आधार बरको भन्दा १०-२०% कम त्रि + प. आधार बरको भन्दा १०-२०% सम्म कम त- आधार बरको भन्दा २०-४०% कम त्रि + प. आधार बरको भन्दा १०-३०% सम्म कम त- आधार बरको भन्दा ४०-६०% कम त्रि + प. आधार बरको भन्दा ३०-४०% सम्म कम त- आधार बरको भन्दा ६०-८०% कम त्रि + प. आधार बरको भन्दा ४०-५०% सम्म कम त- आधार बरको भन्दा > ८०% ले कम त्रि + प. आधार बरको उत्पादन भन्दा ७०% ले कम</p>	<p>जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स. वैठक जि.खा.सु.स.वैठक</p>	<p>१५, वैत्र, ०७ १७, वैत्र, ०७</p>	<p>✓</p>	<p>यस अवधिमा मकैको रोपाई गर्ने काम करिब ४०%ले सकिएको पाइएको छ। समयमै लगाउन थालेको, मौसम अनुकूल रहेको, उन्नत विउको उपलब्धता र राशायनीक मलको उपलब्धता सहज भएकोले सबै क्षेत्रमा धान रोपाई सकिने अनुमान गरिएको छ।</p>	<p>→</p>	<p>पुरै क्षेत्रफलमा मकै रोपाई भईसकेको हुनेछ। जसका कारण मकैको उत्पादन गत वर्षको भन्दा करिब ९.४४%ले बढ्न सक्ने अनुमान गरिएको छ।</p>
<p>घरघुरीहरूमा खाद्य सञ्चयको अवस्था</p>	<p>>४०% घरघुरीहरूमा ४ महिना भन्दा बढीका लागि खाद्य संचिती त- >४०% घरघुरीहरूमा २-४ महिनाका लागि खाद्य संचिती त्रि+प- >४०% घरघुरीहरूमा २-४ महिनाका लागि खाद्य संचिती त- ४०-४०% घरघुरीहरूमा २-४ महिनाका लागि खाद्य संचिती त्रि + प- ४०-४०% घरघुरीहरूमा २-४ महिनाका लागि खाद्य संचिती त- ४०-४०% घरघुरीहरूमा १-२ महिनाका लागि खाद्य संचिती त्रि + प- ४०-४०% घरघुरीहरूमा १-२ महिनाका लागि खाद्य संचिती > ४०% घरघुरीहरूमा खाद्य संचिती नभएको</p>	<p>जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स. वैठक जि.खा.सु.स.वैठक</p>	<p>१५, वैत्र, ०७ १७, वैत्र, ०७</p>	<p>✓</p>	<p>यस समूहका गाविसहरूमा कोदो र धान भित्रि सकेको तर धान खेत जग्गादे कम हुने, कम उत्पादकत्व र तुलनात्मक रूपमा मूख बजार भन्दा टाढा भएको तथापी राम्रो रोजगारका अवसरका साथै पशुजन्य उत्पादनको बिक्रि, वनपैदावारको बिक्रि र विप्रेषण प्रवाहको आम्दानीबाट खरिद गर्न सक्ने क्षमता रहेका कारण खाद्य संचिती २-३ महिनाको लागि रहेको पाइएको छ।</p>	<p>→</p>	<p>गाहुँ भित्रिनाले करिब १-२ महिना धान्ने र मौसमी सडकहरू मुचार रहनुका साथै पशुजन्य आम्दानीका श्रोतहरू हुनाले खरिद गर्ने क्षमतामा केहि टेवा पुग्ने हुनाले खाद्य संचितीको अवस्था अघिल्लो अवधिको तुलनामा स्थिर रहने अनुमान गरिएको छ।</p>
<p>प्रमुख बजारमा मुख्य खाद्यान्नको सञ्चय</p>	<p>सामान्य स्तरको संचिती रहेको/अवस्था स्तर राम्रो रहेको र माग पूरा गर्नका लागि पर्याप्त आपूर्ति भएको संचिती घटेको तर अझै पनि खाद्य पूरा गर्नका लागि पर्याप्त रहेको धेरै कम संचिती स्तर, माग पूरा गर्न आसिक रूपमा समर्थ संचिती नभएको संचिती नभएको/बजार चालू नभएको</p>	<p>जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स. वैठक जि.खा.सु.स.वैठक</p>	<p>१५, वैत्र, ०७ १७, वैत्र, ०७</p>	<p>✓</p>	<p>बुकोट र काठमाडौं दुवै नाकाबाट सामान आई रहेको, बजार भाउ सामान्य मात्रामा बृद्धि भएको, पक्की तथा कच्ची सडक सुचारु रहेकोले शैथिल्य बजार केन्द्रहरूको पहुँच सहज रहेको साथै हुबानीको साधन प्रयाप्त मात्रामा पाइएकाले माग अनुसार आपूर्ति भई रहेको छ।</p>	<p>→</p>	<p>रामेछाप जिल्लाको बुकोट नाका पक्की पुल संचालनमा रहिरहने हुनाले शैथिल्य बजार संयको दुरी नाजिक हुन गई बजार खाद्य संचयको अवस्था राम्रो रहने अनुमान गरिएको छ।</p>
<p>गाविस भित्र र वरपरका गाविसहरूमा रोजगारीका अवसरहरू</p>	<p>रोजगारीको स्तर सीमारेखामा वा ५०% सम्म कमी आएको सीमारेखाको तुलनामा रोजगारीका अवसरहरूमा १०-२०% ले कमी आएको सीमारेखाको तुलनामा रोजगारीका अवसरहरूमा ३०-४०% ले कमी आएको सीमारेखाको तुलनामा रोजगारीका अवसरहरूमा ४०% भन्दा बढीका दरले कमी आएको रोजगारीका अवसरहरू उपलब्ध नभएको</p>	<p>जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स. वैठक जि.खा.सु.स.वैठक</p>	<p>१५, वैत्र, ०७ १७, वैत्र, ०७</p>	<p>✓</p>	<p>यस अवधिमा अरु तामाकोशी जलविद्युत, अन्य साना जलविद्युत परियोजना, हिमाली आयोजनाको सहयोगमा संचालित परियोजनाहरूमा रोजगारी प्राप्त भई करिब ४०७ जनाले दैनिक काम गरी करिब १ करोड ६४ लाख आम्दानी भएको पाइएको छ।</p>	<p>→</p>	<p>अरु तामाकोशी लगायत अन्य साना जलविद्युत परियोजनाहरूको काम सुचारु रहनुका साथै स्थानिय पुन निर्माण र कृषि कार्यहरूमा रोजगारीको अवसर राम्रो हुने अनुमान गरिएको छ। यसको साथै निजि तथा सरकारी (DDC/VDC) बजेटका परियोजनाहरूको काम उच्च गतिमा संचालनमा आउने हुँदा रोजगारीको अवसरमा बृद्धि हुने अनुमान रहेको छ।</p>
<p>आम्दानी: गैह्र काष्ठ वन पैदावार, नगदे/उच्च मूल्य बाली र साना व्यवसाय</p>	<p>आम्दानीको स्तर सीमारेखामा वा सामान्य स्तरमा सीमारेखाको तुलनामा आम्दानीमा २०% सम्म कमी आएको सीमारेखाको तुलनामा आम्दानीमा २०-४०% कमी आएको सीमारेखाको तुलनामा आम्दानीमा ६०% भन्दा बढीका दरले कमी आएको वेचबिचन नभएको/आम्दानी नभएको</p>	<p>जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स. वैठक जि.खा.सु.स.वैठक</p>	<p>१५, वैत्र, ०७ १७, वैत्र, ०७</p>	<p>✓</p>	<p>यो क्षेत्रमा विउ आलु, किबि विरुवा, अलैची, मुल्लजाजत फलफूल, तरकारीहरू ? NTFP (खोटा, अगैली, लोकता, बॉस-निगालो, चिराईनी, नेपाली कागज, मजिठो, वन लसुन, मछिनीको तेल) बिक्रिबाट करिब रु १० करोड २५ लाख आम्दानी भएको छ।</p>	<p>→</p>	<p>यस अवधिमा मौसमी तरकारीहरूको बिक्रि, आन्तरिक पर्यटन, गैरकाष्ठ वन पैदावार निर्यात हुनुका साथै हउँदै आलु, लसुन, अदुवाको बिक्रि हुने हुँदा आम्दानीको स्तर सामान्य अवस्थामानै रहने अनुमान गरिएको छ।</p>
<p>पशुजन्य आम्दानी: मासु, दुध, अण्डा, माछा, मह</p>	<p>आम्दानीको स्तर सीमारेखामा वा सामान्य स्तरमा सीमारेखाको तुलनामा आम्दानीमा २०% सम्म कमी आएको सीमारेखाको तुलनामा आम्दानीमा २०-४०% कमी आएको सीमारेखाको तुलनामा आम्दानीमा ६०% भन्दा बढीका दरले कमी आएको वेचबिचन नभएको/आम्दानी नभएको</p>	<p>जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स. वैठक जि.खा.सु.स.वैठक</p>	<p>१५, वैत्र, ०७ १७, वैत्र, ०७</p>	<p>✓</p>	<p>पशुजन्य उत्पादन (दुध, मासु, अण्डा, चिज, ऊन/बाट यो) चौमासिकमा करिब रु.१८ करोड २५ लाख आम्दानी भएको छ। यो गतवर्ष भन्दा १% ले बढी हो।</p>	<p>→</p>	<p>अघिल्लो वर्षको तुलनामा व्यवसायीक कुखुरापालन, बंगुरपालन, उन्नत गाइ पालनको संख्या कमस बृद्धि भएकोले यसबाट हुने आम्दानीको अवस्था राम्रा रहने अनुमान गरिएको छ।</p>
<p>चामल, गहुँको पिठो र अन्य मुख्य बाजार मूल्य</p>	<p>सीमारेखाको तुलनामा मूल्यमा ± १०% सम्म कमी आएको सीमारेखाको तुलनामा मूल्यमा १०-२०% बृद्धि सीमारेखाको तुलनामा मूल्यमा २०-४०% बृद्धि सीमारेखाको तुलनामा मूल्यमा ४०-६०% बृद्धि सीमारेखाको तुलनामा मूल्यमा >६०% बृद्धि</p>	<p>जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स. वैठक जि.खा.सु.स.वैठक</p>	<p>१५, वैत्र, ०७ १७, वैत्र, ०७</p>	<p>✓</p>	<p>इन्धनको मूल्य घटेको र तराईबाट रामेछाप हुँदै छोटीबाटोबाट सामान आउदा मूल्यमा केहि कम भएकोले मोटा चामल, गहुँको पिठो लगायत खाद्य बस्तुहरूको बजार मूल्य गतवर्षको भन्दा करिब २%ले मात्र बढेको पाइएको छ।</p>	<p>→</p>	<p>इन्धनको मूल्य अघिल्लो वर्षको भन्दा कम रहने र सुकोटको संचालनमा रहने, पक्क तथा उच्च सडकहरू संचालनमा आई रहने, गाहुँ भित्रिने समय भएकोले बजार मूल्य स्थिर रहने अनुमान गरिएको छ।</p>
<p>विप्रेषण</p>	<p>सीमारेखाको तुलनामा विप्रेषण प्रवाहमा २०% सम्म कमी आएको सीमारेखाको तुलनामा विप्रेषण प्रवाहमा २०-४०% सम्म कमी आएको सीमारेखाको तुलनामा विप्रेषण प्रवाहमा > ६०% सम्म कमी आएको विप्रेषण प्रवाहमा उल्लेख कमी वा विप्रेषण प्रवाह नभएको</p>	<p>जि.कृ.वि.का. प्रा.का.स. वैठक जि.खा.सु.स.वैठक</p>	<p>१५, वैत्र, ०७ १७, वैत्र, ०७</p>	<p>*</p>	<p>दशै तिहार जस्ता ठुला चाडपर्व सकिएकोले भारत लगायत तेश्रो मुलुकमा कामको लागि जाने मानिसहरूको संख्या अघिल्लो वर्षको तुलनामा करिब २१% ले बढेको पाइयो। जसबाट यो चौमासिकमा करिब रु. ३६ करोड विप्रेषण आएको अनुमान रहेको छ।</p>	<p>→</p>	<p>विदेश जाने मानिसको संख्या केहि बढ्ने अनुमान रहेकोले अघिल्लो वर्षको तुलनामा विप्रेषणको अनुपात करिब ५-१०% ले बढ्न सक्ने अनुमान गरिएको छ।</p>

(४) समय विरवसनीयताको स्थिति
 $\sqrt{=}$ विश्वसनीय; $?$ =अपुष्ट
 ✓

(५) समय बाध सुरक्षा स्थितिको पूर्वानुमान
 (↑→↓)

(६) समय बाध सुरक्षा स्थितिको पूर्वानुमान सखन्धी टिप्पणी :
 आगामी पूर्वानुमान अवधिमा पनि यो समूहको गा.वि.स.हरू न्यूनतम खाद्य असुरक्षित अवस्थामानै रहने अनुमान निम्न कारणहरूका आधारमा गरिएको छ। गाहुँ भित्रिने, कृषि क्षेत्र तथा स्थानिय पूर्वाधार निर्माणको काम, अरु तामाकोशी जलविद्युत आयोजना लगायत अन्य साना जलविद्युत आयोजनाहरू, हिमाली परियोजनाको सहयोगमा संचालित परियोजनाको काम नियमित हुने र निजि तथा सरकारी (जि.वि.स./गा.वि.स. को बजेटबाट गरिने निर्माण आयोजनाहरूको काम उच्च गतिमा सुरु हुनाले रोजगारीको अवस्था राम्रो भएर आम्दानी बढ्ने विप्रेषण पशुजन्य

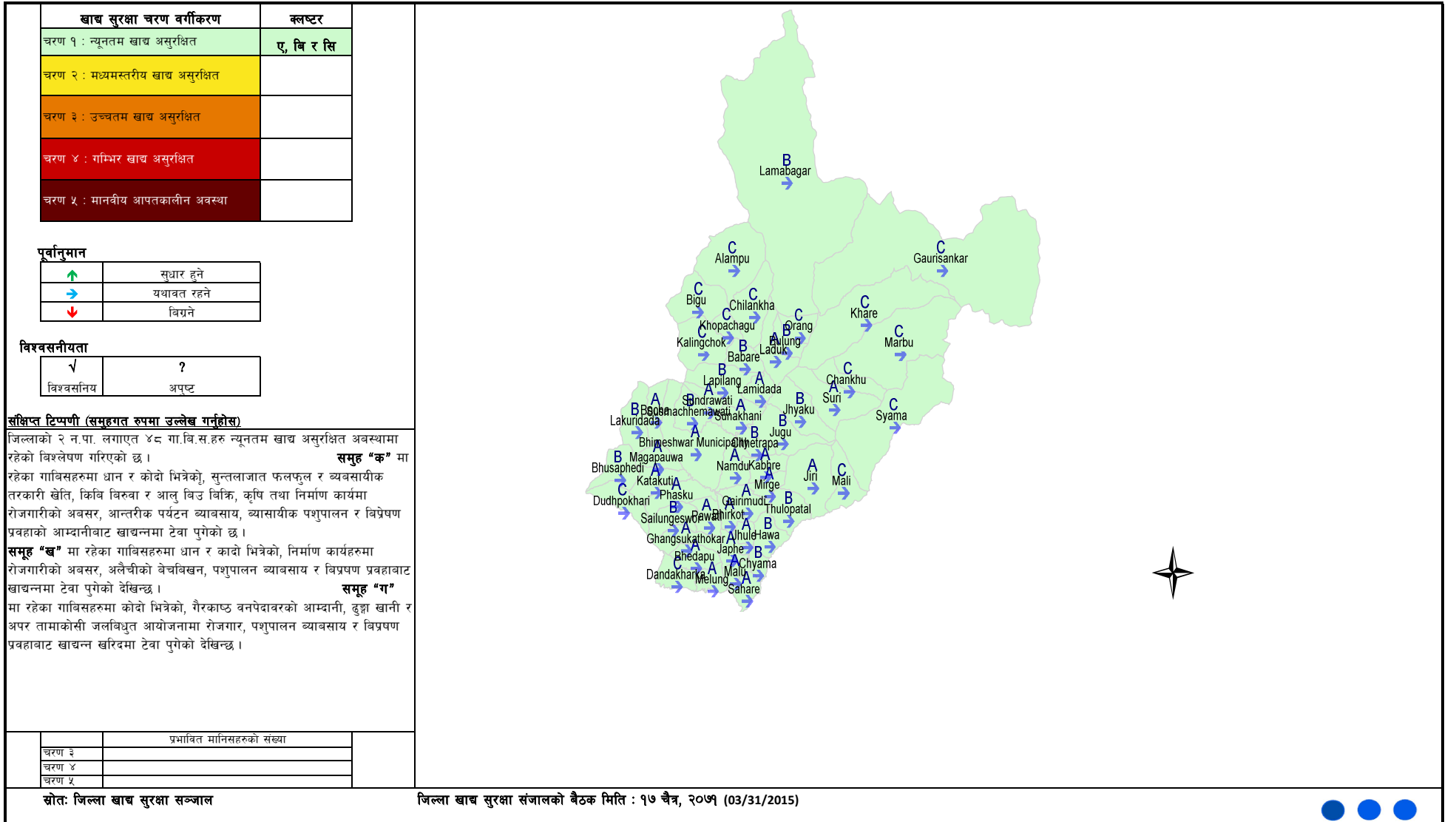
<p>रोगव्याधी र माहामारीका घटनाहरू</p>	<p>रोगव्याधीका माहितीहरू उल्लेख गर्नुपर्ने बाहेक अन्य रोगव्याधीका केही माहितीहरू देखा परेको तर स्थानीय स्तरमा नियन्त्रण गर्ने सकिने</p> <p>केही रोगव्याधीहरू माहामारीका रूपमा फैलिएका, जसको निदानका लागि विशेष स्वास्थ्य सेवा चाहिने अवस्थाहरूको आवश्यकता</p> <p>केही आम रोगव्याधीहरूले सर्वव्यापी माहामारीको रूप लिएको, जसको निदानका लागि विशेष स्वास्थ्य सेवा चाहिने अवस्थाहरूको आवश्यकता</p> <p>रुग्नाता वा मृत्युदर बढ्ने संख्यामा देखा परेको, विशेषकरूनको टोली सतत विशेष स्वास्थ्य सेवाको आवश्यकता</p>	<p>जि.कु.वि.का. प्रा.का.स. वैठक जि.खा.मु.स.वैठक</p>	<p>१५, वैत्र, ०७ १७, वैत्र, ०७</p>	<p>✓</p>	<p>हिउँदको मौसम भएकोले मानव तथा पशुमा कुनै प्रकारको रोगव्याधीको घटनाहरू उल्लेखरूपमा देखा नपर्ने पाइएको छ।</p>	<p>↓</p>	<p>वर्षाको समय सुरु हुने भएकोले भन्दापछला लगाएत सरुवारोगहरू देखिन सक्ने अनुमान गरिएको छ।</p>	<p>उत्पादन तथा गैरकाठ बने पैदावरको बिक्रीबाट आम्दानी निरन्तर रोजि रहने हुनाले खाद्य सुरक्षामा सहयोग पुग्ने अनुमान गरिएको छ। मौसमी सडकहरू सुचारु रहने हुनाले बजारमा माग अनुसार आपूर्ति भइरहने अनुमान गरिएको छ।</p>
<p>खानेपानीको आपूर्ति र सरसफाई (खुला पिस्वा पिस्वा मुक्त)</p>	<p>पानीको आपूर्ति र सरसफाई प्रणालीमा अचरित र मर्मतका लागि बच सहयोग वा अतिरिक्त माध्यमको आवश्यकता भएको, ७२-९२ लिटर पानी व्यक्ति दिन उपलब्ध भएको</p> <p>पानीको आपूर्ति र सरसफाई प्रणालीमा अचरित र मर्मतका लागि बच सहयोग वा अतिरिक्त माध्यमको आवश्यकता भएको, ७२-९२ लिटर पानी व्यक्ति दिन उपलब्ध भएको</p> <p>पानीको आपूर्ति र सरसफाईको प्रणालीमा बारम्बार अचरित र विशेष आर्थिक र प्राविधिक सहयोग माग्ने आर्कामिक योजना वा उपायहरूको आवश्यकता भएको ४-७४ लिटर पानी व्यक्ति दिन उपलब्ध भएको</p> <p>पानीको आपूर्ति र सरसफाईको प्रणालीमा लक्ष्यम स्तरीयता भएको र पूर्वस्थापना वा पुनर्निर्माणका लागि चाहिने सहयोगको आवश्यकता भएको < ४ लिटर पानी व्यक्ति दिन उपलब्ध भएको</p>	<p>जि.कु.वि.का. प्रा.का.स. वैठक जि.खा.मु.स.वैठक</p>	<p>१५, वैत्र, ०७ १७, वैत्र, ०७</p>	<p>✓</p>	<p>हिउँदको समय भएकोले खानेपानी तथा सरसफाई प्रणालीमा हाल सम्म कुनै अचरित नआएको भएतापनि धाराहरूमा पानीको बहाव घटेको र पुराना भएकोले करिब २०% धाराहरू मर्मत बिना संचालनमा आउन नसकेको पाइएको छ। हाल सम्म खुला पिस्वा मुक्त घोषणा गरिएका गा.वि.स. हरू जम्मा २२ वटा पुराको छ।</p>	<p>→</p>	<p>वर्षाको प्रारम्भिक समय भएकोले बाढीपहिरो जान सक्ने संभावना कम हुने हुँदा खानेपानी तथा सरसफाईमा अचरित नहुने अनुमान गरिएको छ। यस अवधि भरमा जिल्ला पुरै खुल्ला पिस्वा मुक्त घोषणा गर्ने लक्ष्य रहेको छ।</p>	
<p>जलवायुबन्धन जोखिमका घटनाहरू: बाढी, पहिरो, सुब्बा, हिमपात, अतिनापात र हुरीबतास</p>	<p>जलवायुको जोखिमका घटनाहरू नभएको वा सो घटनाबाट < २०% खाद्य सौचनी र सम्पत्ति नोक्सानी</p> <p>जलवायुको जोखिमका घटनाहरू २०-३०% खाद्य सौचनी र सम्पत्ति नोक्सानी</p> <p>जलवायुको जोखिमका घटनाहरूबाट ३०-४०% खाद्य सौचनी र सम्पत्ति नोक्सानी हुनाका साथै मानव हानिकारका घटनाहरू भएको</p> <p>जलवायुको जोखिमका घटनाहरूबाट > ४०% खाद्य सौचनी र सम्पत्ति नोक्सानी हुनाका साथै मानव हानिकार भएको</p> <p>जलवायुको जोखिमका घटनाहरूबाट सम्पत्तिहरू पूर्ण रूपमा नोक्सानी भएको, मानव हानिकार र उल्लेख्य रूपमा विस्थापित भएको</p>	<p>जि.कु.वि.का. प्रा.का.स. वैठक जि.खा.मु.स.वैठक</p>	<p>१५, वैत्र, ०७ १७, वैत्र, ०७</p>	<p>✓</p>	<p>हिउँदको समय भएकोले छिटपुट रूपमा अतिनापात र हिमपात वाहेक अन्य जोखिमका घटनाहरू नघटेको पाइएको छ।</p>	<p>↓</p>	<p>मानसूनको शुरुवातको समय पर्ने भएकोले बाढी पहिरोको संभावना कम रहेको भएता पनि हुरीबतास र अतिनापातको संभावना बढी रहने अनुमान गरिएको छ।</p>	
<p>विपदबन्धन घटनाहरू: भूकम्प, आगजनी</p>	<p>भूकम्प वा आगजनी जस्ता विपदहरू जसमा १०-२०% घरधुरीहरू प्रभावित</p> <p>विपदबाट १०-२०% घरधुरीहरू प्रभावित < १०% घरधुरीहरूले पूर्ण रूपमा खाद्य सौचनी र सम्पत्ति गुमाएको</p> <p>विपदबाट २०-४०% घरधुरीहरू प्रभावित १०-२०% घरधुरीहरूले पूर्ण रूपमा खाद्य सौचनी र सम्पत्ति गुमाएको</p> <p>विपदबाट ४०-६०% घरधुरीहरू प्रभावित २०-४०% घरधुरीहरूले पूर्ण रूपमा खाद्य सौचनी र सम्पत्ति गुमाएको</p> <p>विपदबाट > ६०% घरधुरीहरू प्रभावित > ४०% घरधुरीहरूले पूर्ण रूपमा खाद्य सौचनी र सम्पत्ति गुमाएको</p>	<p>जि.कु.वि.का. प्रा.का.स. वैठक जि.खा.मु.स.वैठक</p>	<p>१५, वैत्र, ०७ १७, वैत्र, ०७</p>	<p>✓</p>	<p>छिटपुट रूपमा आगजनीको घटनाहरू वहेक यस अवधिमा अन्य विपद तथा आघातका घटनाहरू नभएको पाइएको छ।</p>	<p>↓</p>	<p>सुब्बा मौसम बाँकी रहने हुनाले आगजनीको घटनाहरू घटन सक्ने अनुमान गरिएको छ।</p>	<p>७) खाद्य असुरक्षाको तत्कालिक कारणहरू : क. खडेरी ख. बाढी ग. अतिनापात घ. हिलो/छिटो वर्षाको स्थिति ङ. पहिरो च. अन्नबालीमा रोग छ. अस्त्वस्त्व बजार ज. सामाजिक सुरक्षा / महंगो बजार भाउ फ. रोग ब्याधिको संक्रमण ञ. बेरोजगारी ट. अन्य</p>
<p>बाहिरी बसाइसराई (बसाइबाट प्रेरित)</p>	<p>मौसमी बसाइसराईमा १०-२०% बढि</p> <p>मौसमी बसाइसराईमा २०-४०% बढि</p> <p>मौसमी बसाइसराईमा > ४०% बढि</p> <p>कुनै संख्यामा चाहिने बसाइसराई भएको</p>	<p>जि.कु.वि.का. प्रा.का.स. वैठक जि.खा.मु.स.वैठक</p>	<p>१५, वैत्र, ०७ १७, वैत्र, ०७</p>	<p>✓</p>	<p>यस अवधिमा दशै तिहार जस्ता ठुला चाड सकेकोले मौसमी रूपमा हुने बसाइ सराइको अवस्था गतवर्षको तुलनामा समान रहेपनि अधिकांश अवधिमा कुनै बढेको पाइएको छ।</p>	<p>→</p>	<p>संतिपातको सिजन सुरु हुने भएकोले मौसमी बसाइ-सराईमा गएकाहरू घर फर्की सकेका हुनेछन्।</p>	<p>(८) खाद्य असुरक्षाको अन्तरनिहित कारणहरू : क. निम्नान्तर भूमिक बढ्नु ख. बाढीको प्रभाव बढ्नु</p>
<p>नागरिक सुरक्षा (सामाजिक हिंसा र बन्द/अचरित)</p>	<p>समाजवादी शान्तिपूर्ण अवस्था, बन्द/अचरित आवश्यकताहरू प्रतिकारका लागि बजार र सेवाहरू स्थिर अवस्थामा रहेका</p> <p>सुरक्षा अवस्था स्थिर/अचरित। बजार र सेवाहरू प्रभावित भएका, ४ महिना भित्र १०-२० दिन बन्द र सडक अवरुद्ध भएको।</p> <p>हिंजडतुलना रोक। ४ महिना भित्र २०-४० दिन बन्द र सडक अवरुद्ध भएको।</p> <p>हिंजडतुलना रोक। ४ महिना भित्र > ४० दिन बन्द र सडक अवरुद्ध भएको।</p> <p>उच्च विनिम्नको बढ्ने अवस्था, मानव विस्थापन</p>	<p>जि.कु.वि.का. प्रा.का.स. वैठक जि.खा.मु.स.वैठक</p>	<p>१५, वैत्र, ०७ १७, वैत्र, ०७</p>	<p>✓</p>	<p>कुनै प्रकारका बन्द/अचरितका घटनाहरू नघटेको साथै सबै प्रकारका सेवा सुविधाहरू निर्वाहमा रहेकोले शान्तिपूर्ण अवस्था रहेको छ।</p>	<p>→</p>	<p>यस अवधिमा पनि शान्ती सुरक्षाको अवस्था शान्तिपूर्ण रहने अनुमान गरिएको छ।</p>	<p>ग. उपलब्ध जग्गा घ. अप्रत्याशित बजार ङ. जनचेतना/शिक्षा छ. अन्य-</p>

नेपाल खाद्य सुरक्षा अनुगमन प्रणाली (NeKSAP)

जिल्ला : दोलखा

खाद्य सुरक्षा चरण वर्गीकरण नक्सा

प्रतिवेदन अवधि : मंसिर-फाल्गुन, २०७१ (Mid Nov' 14-Mid March' 2015)

नेपाल खाद्य सुरक्षा अनुगमन प्रणाली (NeKSAP)

जिल्ला : दोलखा

वर्षा, प्रकोप तथा अवरोध नक्सा (Map of Rainfall, Disaster and Blockade)

प्रतिवेदन अवधि : मंसिर-फाल्गुन, २०७१ (Mid Nov' 14-Mid March' 2015)

वर्षाको स्थिति (रङ्ग प्रयोग गर्ने)

	सामान्य / पर्याप्त
	अपर्याप्त (हिलो / चाँडो)
	धेरै अपुग / नगण्य मात्रा
	सुख्खा / खडेरी / वर्षा नै नभएको
	अत्याधिक वर्षा (वालीमा क्षति पुगेको)
	हिमपात

प्रकोप (चिन्ह प्रयोग गर्ने)

	पहिरो
	वादी
	माहामारी (वाली / पशु / मानव)
	असिनापात

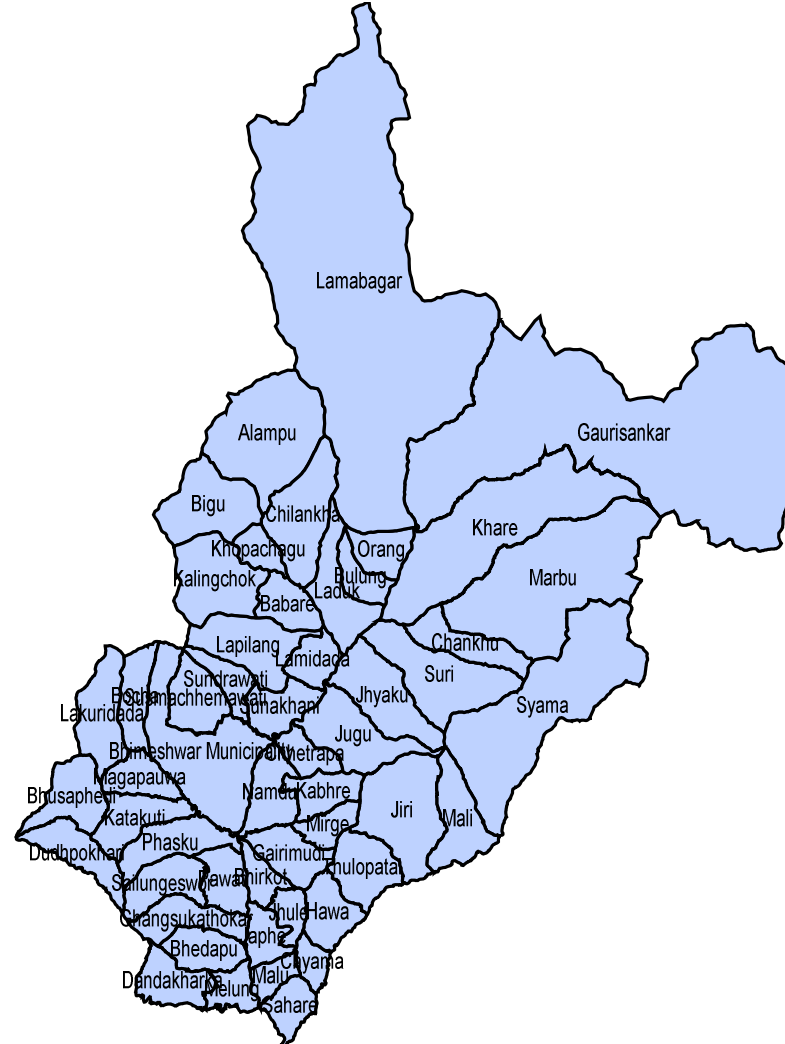
विश्वसनीयता

विश्वसनीय	अपष्ट

यातायात अवरुद्धबाट प्रभावित बाटोहरूलाई नक्सामा अंकित गर्नुहोस् ।

टिप्पणी :

किसान र खाद्य सुरक्षा संजालको अनुसार यस अवधिमा माघ र फाल्गुन महिनामा समय समयमा पानी परेकोले गहुँ वालीको लागि राम्रो भएको, मकै लगाउने बारीमा चिस्यान पुगेको पाईएको छ ।

बाली अवस्थाको नक्सा

बाली : गहुँ

प्रातवदन अवाध : मास-फाल्गुन, २०७५ (Mid Nov' 14-Mid March' 2015)

बाली वृद्धि अवस्था

P	लगाउँदै (Planting)
G	ढुक्दै (Growing)
H	भित्र्याउँदै (Harvesting)

बाली उत्पादन अवस्था

	सामान्य (आधार वर्ष भन्दा १०% सम्म कम)
	विगिएको (आधार वर्ष भन्दा १०-३०% सम्म कम)
	नराम्रो (आधार वर्ष भन्दा ३०-५०% सम्म कम)
	धेरै नराम्रो (आधार वर्ष भन्दा ५०-७०% सम्म कम)
	अति नराम्रो (आधार वर्ष भन्दा > ७०% सम्म कम)

विश्वसनीयता

√	?
विश्वसनीय	अपुष्ट

लगाउने महिना : कार्तिक/मांसर

भित्र्याउने महिना : वैशाख/जेठ

हाल लगाइएको क्षेत्रफल(हे) : ४७००

गत वर्ष लगाइएको क्षेत्रफल(हे) : ४६५०

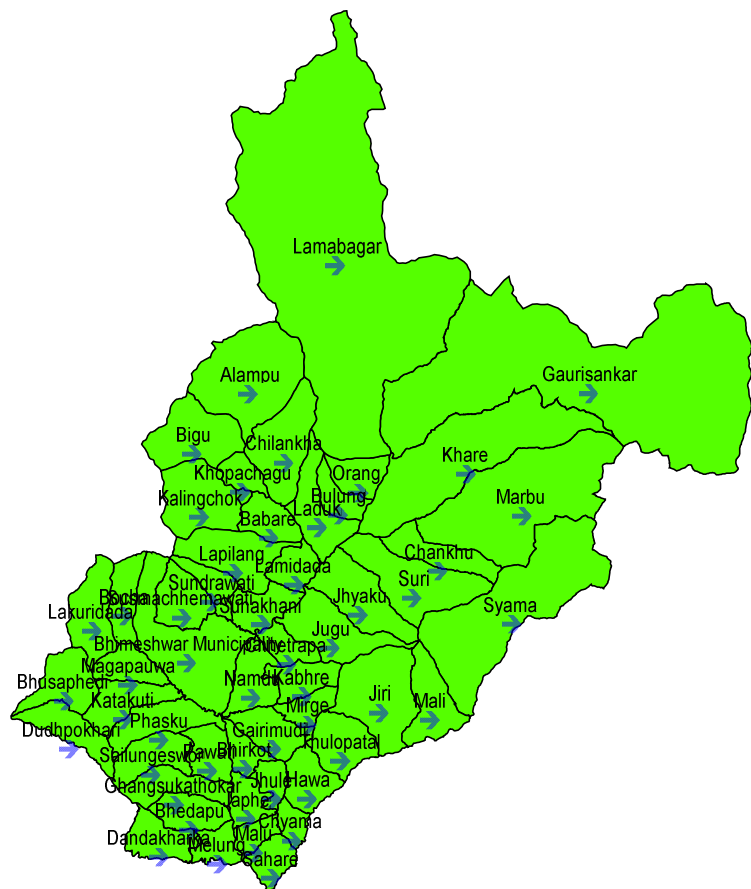
सामान्य वर्षमा लगाइएको क्षेत्रफल(हे) : ४६४०

सिंचित क्षेत्रफल(हे.) : नछुट्टिएको

आकाशेवाट सिंचित क्षेत्रफल(हे) : नछुट्टिएको

टिप्पणी :

जिल्ला कृषि विकास कार्यालयको अनुसार यो वर्ष गहुँको उत्पादन गत वर्षको भन्दा १२.२६%ले बढ्ने अनुमान गरिएको छ भने आधार वर्षको तुलनामा करिब २.७% ले बढ्ने अनुमान गरिएको छ। उत्पादन बढ्ने मुख्य कारणहरूमा मौसम अनुकूल रहेको, रासायनिक मलको उपलब्धता प्रयाप्त हुनु, उन्नत बिउको प्रयोग बढ्नु, समयमा रोपाई हुनु, अधिल्लो वर्षको तुलनामा लगाइएको क्षेत्रफलमा वृद्धि भएको रहेका छन्।

जिल्लामा ५ वर्षको औसत उत्पादनलाई सामान्य उत्पादन मानिएको छ।

स्रोत: जिल्ला कृषि विकास कार्यालय

जिल्ला खाद्य सुरक्षा संजालको बैठक मिति : १७ चैत्र, २०७५ (03/31/2015)

नेपाल खाद्य सुरक्षा अनुगमन प्रणाली (NeKSAP)

जिल्ला : दोलखा

बाली अवस्थाको नक्सा

बाली : मकै

प्रातवदन अबाध : मास-फाल्गुन, २०७५ (Mid Nov' 14-Mid March' 2015)

बाली वृद्धि अवस्था

P	लगाउँदै (Planting)
G	ढुक्दै (Growing)
H	भिन्नाउँदै (Harvesting)

बाली उत्पादन अवस्था

	सामान्य (आधार वर्ष भन्दा १०% सम्म कम)
	विगिएको (आधार वर्ष भन्दा १०-३०% सम्म कम)
	नराम्रो (आधार वर्ष भन्दा ३०-५०% सम्म कम)
	धेरै नराम्रो (आधार वर्ष भन्दा ५०-७०% सम्म कम)
	अति नराम्रो (आधार वर्ष भन्दा > ७०% सम्म कम)

विश्वसनीयता

√	?
विश्वसनीय	अपष्ट

लगाउने महिना : फाल्गुन/चैत्र

भिन्नाउने महिना : भदौ/असोज

हाल लगाइएको क्षेत्रफल(हे) : ५७००

गत वर्ष लगाइएको क्षेत्रफल(हे) : ५४५०

सामान्य वर्षमा लगाइएको क्षेत्रफल(हे) : ५५४६

सिंचित क्षेत्रफल(हे) : नछुट्याइएको

आकाशवाट सिंचित क्षेत्रफल(हे) : नछुट्याइएको

टिप्पणी :

जिल्ला कृषि विकास कार्यालयको अनुसार यो वर्ष मकैको उत्पादन गत वर्षको भन्दा ९.४४%ले बढ्ने अनुमान गरिएको छ भने आधार वर्षको तुलनामा करिब ३% ले बढ्ने अनुमान गरिएको छ। उत्पादन बढ्ने मुख्य कारणहरुमा हिमाली जिल्ला भएकोले मौसम अनुकूल रहेको, रासायनिक मलको उपलब्धता प्रयाप्त हुनु, उन्नत विउको प्रयोग बढ्नु, समयमा रोपाईं शुरु हुनु, लगाइएको क्षेत्रफलमा वृद्धि हुने अनुमान गरिनु रहेका छन्।

